

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
W REJONIE ULICY LEŚNYCH SKRZATÓW W POZNANIU

OPRACOWANIE:

MGR INŻ. SYLWIA JASZCZURA - KIEROWNIK
ZESPOŁU OPRACOWUJĄCEGO PROGNOZĘ

A handwritten signature in blue ink, reading 'Sylwia Jaszczura', written over a horizontal dotted line.

MGR INŻ. ANNA MOCZKO - INWENTARYZACJA
I CHARAKTERYSTYKA SZATY ROŚLINNEJ

A handwritten signature in blue ink, reading 'A. Moczko', written over a horizontal dotted line.

POZNAŃ, 14 KWIECIEŃ 2023 R./ 25 SIERPNIA 2023 R.*

*PROGNOZA ZAKTUALIZOWANA NA ETAP WYŁOŻENIA PROJEKTU MPZP DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	Informacje wstępne	3
1.2.	Podstawy formalno-prawne opracowania.....	3
1.3.	Cel i zakres merytoryczny opracowania.....	3
1.4.	Wykorzystane materiały i metody pracy.....	4
2.	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	8
2.1.	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	8
2.2.	Rzeźba terenu.....	9
2.3.	Budowa geologiczna i warunki gruntowe	9
2.4.	Zasoby naturalne.....	10
2.5.	Gleby.....	10
2.6.	Warunki wodne	10
2.7.	Szata roślinna i świat zwierzęcy.....	11
2.8.	Klimat lokalny	16
2.9.	Jakość powietrza atmosferycznego.....	16
2.10.	Klimat akustyczny.....	18
2.11.	Jakość wód.....	19
2.12.	Dziedzictwo kulturowe.....	21
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	23
4.	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU.....	25
4.1.	Cel opracowania projektu planu.....	25
4.2.	Ustalenia projektu planu.....	26
4.3.	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	33
4.4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	33
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM, LOKALNYM	34
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	38
6.1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	38
6.2.	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	42
6.3.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	42
6.4.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną, zwierzęta.....	45
6.5.	Oddziaływanie na krajobraz.....	48
6.6.	Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny	50
6.7.	Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	53
6.8.	Oddziaływanie na ludzi	56
6.9.	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne.....	59
6.10.	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	60
6.11.	Oddziaływanie transgraniczne.....	61
7.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	61
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKIE PLANU	62
9.	STRESZCZENIE I WNIOSKI.....	62

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w roku 2022
3. Zasięgi oddziaływania hałasu lotniczego w porze dziennie-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w roku 2022 oraz strefy wewnętrzna i zewnętrzna obszaru ograniczonego użytkowania (OOU) lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu z 2012 r.
4. Projekt mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu – etap procedury planistycznej – wyłożenie projektu mpzp do publicznego wglądu
5. Oświadczenie autora prognozy

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje wstępne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu. Sporządzenie planu miejscowego wywołane zostało uchwałą Nr XXIII/426/VIII/2020 Rady Miasta Poznania z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie *przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu*.

Obszar objęty planem miejscowym położony jest w zachodniej części miasta Poznania, w rejonie ulic Leśnych Skrzatów, Bukowskiej i Jana Brzechwy w Poznaniu. Powierzchnia projektu planu wynosi ok. 14,5 ha.

Obecnie na przedmiotowym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ławica 3” w Poznaniu¹.

Szczegółowy przebieg granicy projektu mpzp na tle zdjęcia lotniczego przedstawiono na załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 46 ust. 2 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają również zmiany planów miejscowych.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy, projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku

¹ uchwała Nr XVII/189/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 08 listopada 2011 r. Nr 302, poz. 4844)

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i art. 58 ustawy:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem WOO-III.411.256.2021.AK.1 z dnia 23.07.2021r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu pismem NS.9011.2.120.2021.KL z dnia 26.07.2021 r.

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Goszczyńska J., Zespoły Folwarczne i Dworskie Ławica, Marcelin i Edwardowo, w: Ławica i Wola, „Kronika Miasta Poznania”, nr 2, 2012,
- Kondracki J., Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. 1 Geomorfologia, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Poznań 1961,
- Lewińska J., Zgud K., Baścik J., Wiatrak W., Klimat obszarów zurbanizowanych, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Warszawa 1990,
- Przyroda miasta Poznania, Urząd Miasta Poznania Wydział Ochrony Środowiska, Poznań 2009,
- Suchocka M., Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, Warszawa 2016,
- Wśród zwierząt i roślin, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza dla obszaru planu w skali 1:1000,
- Mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000,
- Baza danych glebowych w skali 1:5 000, WODGiK, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań,
- Mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, GEOMAT Sp. z o.o., 2004,
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Główny Użytkowy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Mapa Hydrogeologiczna Polski, Pierwszy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny (wersja cyfrowa),
- Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania – Mapy serii geologiczno-inżynierskich na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, 5 m w skali 1:10 000, Mapa gruntów antropogenicznych w skali 1:10 000, Mapa warunków budowlanych na głębokości 2 m p.p.t. w skali 1:10 000, Mapa głębokości do

pierwszego zwierciadła wody podziemnej w skali 1:10 000, arkusz Poznań – Grunwald N-33-130-D-c-2, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2013-2017 r.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2233, 2368, z 2022 r. poz. 88, 258, 855),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, z 2022 r. poz. 88),
- Ustawa z dnia 14 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1297, 1549),
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1225),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2021 r. *w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na strategicznych mapach hałasu, sposobu ich prezentacji i formy ich przekazywania* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1325),
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183, Dz.U. 2020 poz. 26),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. *w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. z 2023 r., poz.335),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. *w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów* (Dz. U. z 2022, poz. 2649),
- Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla stref: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508) – akt archiwalny),
- Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja*

Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnięsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509) – akt archiwalny,

- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. w sprawie *Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr IX/166/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie *określenia „Aktualizacji Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019 r., poz. 6238) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie *określenia programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracja poznańska* (Dz. Urz. Woj. Wlkp., poz. 5956),
- Uchwała Nr XXXIX/942/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie *wprowadzenia, na obszarze miasta Poznania, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2017 r., poz. 8808),
- Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r. w sprawie *„Programu ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku”*,
- Uchwała Nr LXIX/1253/VII/2018 Rady Miasta Poznania z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie *„Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 4 lipca 2018 r., poz. 5498).

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2021 r.,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania - narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej. Praca zbiorowa, red. Kaczmarski M., Pędziwiatr K., Kaczmarek J. Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2013, 2014,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, zespół pod kierunkiem Musiatewicza M., Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, PGI GF „Geoprojekt” Sp. z o.o, Warszawa, sierpień 2007,
- Klasy jakości wód podziemnych w punktach monitoringu operacyjnego wg danych z 2020 roku, <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>,
- Mapa akustyczna miasta Poznania 2017, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- Mapa stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela, <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>,
- Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 2000,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Poznań kwiecień 2023,

- Stan środowiska w województwie wielkopolskim, Raport 2020, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, 2020,
- *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXXVIII/1670/VIII/2023 Rady Miasta Poznania z dnia 11 lipca 2023 r.,
- Wyniki badań wskaźników fizykochemicznych organicznych i nieorganicznych – monitoring jakości wód podziemnych, 2020, <https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2020.html>.

Inne źródła:

- wizja terenowa (marzec 2023 r.)
- <http://poznan.wios.gov.pl/>
- <https://www.gios.gov.pl/pl/>
- <http://baza.pgi.gov.pl/>
- <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- <http://crfop.gdos.gov.pl>
- <http://mapy.geoportal.gov.pl>
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ
- <https://polska.e-mapa.net/>

Informacje uzyskane z powyższych materiałów oraz obserwacje zebrane podczas wizji terenowej pozwoliły na przedstawienie obecnego sposobu i stanu zagospodarowania obszaru. Pozwoliły również na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru – w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie powyższych materiałów określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, jakości wód i klimatu akustycznego. Ponadto, w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu planu oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz stopień szczegółowości ustaleń projektu planu miejscowego. Ze względu na ogólny charakter zapisów planu (nie zawierającego konkretnych rozwiązań realizacyjnych poszczególnych inwestycji, a jedynie przypisującego terenom określone cechy i funkcje) brak tu jest ścisłych informacji o charakterze ilościowym, a prognoza ma charakter jakościowy.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar projektu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu położony jest w zachodniej części Poznania, w rejonie ulic Leśnych Skrzatów, Bukowskiej i Jana Brzechwy w Poznaniu. Jego powierzchnia wynosi około 14,5 ha.

W północnej części projektu – w rejonie skrzyżowania ul. Bukowskiej z ul. Leśnych Skrzatów (położonych poza granicą opracowania) – znajduje się ogrodzony gruntowy parking dla samochodów osobowych funkcjonujący na potrzeby pobliskiego lotniska Poznań-Ławica. Z terenem parkingu poprzez drogę dojazdową graniczy, bezpośrednio zlokalizowany po jej przeciwnej stronie, teren zabytkowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – czworaki dawnego folwarku Edwardowo wraz z zabudowaniami gospodarczymi, otoczony zabytkowym ceglany murem, czyli dawna kolonia domów należących do pracowników folwarcznych. Na terenie tym znajdują się również trzy socjalne baraki mieszkalne.

Dalej w kierunku zachodnim znajduje się teren użytkowany niegdyś sadowniczo i ogrodniczo z regularnymi nasadzeniami drzew owocowych i mniej licznymi krzewami, na którym w wyniku zaprzestania wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych rozwinęła się roślinność synantropijna, natomiast część drzew owocowych straciła swój pokrój lub obumarła w wyniku chorób.

Pozostałości dawnego sadu graniczą natomiast z zabudowanym terenem dawnego schroniska dla zwierząt, które w chwili obecnej już nie funkcjonuje i zostało przeniesione do nowej lokalizacji.

Od terenu dawnego schroniska aż do zlokalizowanej tuż poza zachodnią granicą projektu planu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej szeregowej rozciąga się zadrzewiony, choć zaniedbany i mocno zaśmiecony teren o charakterze parkowym.

Pozostałą część obszaru projektu planu zajmowały wyburzone i rozebrane w niedalekiej przeszłości hale magazynowe, składy i magazyny, w których miejscu powstaje obecnie nowa inwestycja mieszkaniowa – zabudowa wielorodzinna blokowa osiedla „Zacisze Marcelin”². Zgodnie z opisem inwestycji na stronie inwestora, I etap przewiduje realizację 6 budynków o 4 kondygnacjach nadziemnych, natomiast w etapie II powstać ma kolejne 6 budynków o 4 kondygnacjach nadziemnych. Część z budynków została już zrealizowana.

Pośród terenów komunikacyjnych w graniach projektu znalazła się jedynie asfaltowa droga publiczna klasy dojazdowej, biegnąca pomiędzy wspomnianym już parkingiem a zabytkowym murem otaczającym dawna kolonię domów pracowników folwarku Edwardowo.

Obszar projektu mppz ma zapewniony dostęp do podstawowych sieci infrastruktury technicznej, w tym do sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej, elektroenergetycznej, gazowej, telekomunikacyjnej. Spośród ww. sieci przez obszar projektu przebiegają również te o wysokich parametrach, w tym magistrała wodociągowa biegnąca równoleżnikowo w północnej części obszaru opracowania równolegle do ul. Bukowskiej oraz kolektor kanalizacji sanitarnej przebiegający w drodze publicznej dojazdowej zapewniającej dostęp m.ni. do terenu dawnego schroniska dla zwierząt.

Obszar projektu planu położony jest poza pierścieniowo-klinowym systemem zieleni miasta Poznania, obejmującym główne doliny rzeczne, a także poza lokalnymi korytarzami ekologicznymi, kształtowanymi wzdłuż mniejszych cieków wodnych. W jego granicach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie są również położone obszarowe formy ochrony przyrody oraz pomniki przyrody.

Najbliższe otoczenie analizowanego projektu planu stanowią:

- od północy – ul. Bukowska wraz z ekranem akustycznym i drogą techniczną oraz dalej obszar parku przy dawnym dworze należącym do Folwarku Edwardowo,
- od wschodu – ul. Leśnych Skrzatów i ROD im. 1000-lecia Państwa Polskiego,
- od południa i zachodu –tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie szeregowej i bliźniaczej Osiedla Bajkowego.

² <https://zaciszemarcelin.pl/inwestycja>

2.2. Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski³ obszar projektu planu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu położony jest w obrębie mezoregionu Pojezierze Poznańskie (315.51), który stanowi część makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego (315.5). Natomiast zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej B. Krygowskiego, analizowany obszar należy do subregionu Równina Poznańska (VIII₆), będącej częścią Wysoczyzny Poznańskiej (VIII)⁴.

Obszar projektu planu położony jest w obrębie wysoczyzny morenowej płaskiej, obejmującej dużą część zachodniego Poznania, oddzielającej dolinę Warty od równiny Sandru Junikowskiego.

Obszar projektu mpzp stanowi teren płaski, bez wyraźnych form morfologicznych. Położony jest na wysokości ok 85-86 m n.p.m. Rzeźba terenu nie powoduje ograniczeń w zainwestowaniu przedmiotowego obszaru.

2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w „Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznań”⁵, obszar mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu na głębokości 2-4 m p.p.t. pokrywają praktycznie w całości plejstocenyckie, wodnolodowcowe grunty niespoiste (seria nr 72). Grunty te występują w formie płatów od powierzchni terenu lub jako przewarstwienia i soczewy w osadach zwałowych. Litologicznie są to głównie średnio zagęszczone i zagęszczone piaski o różnej granulacji, żwiry, sporadycznie pospółki i otoczaki. Grunty te charakteryzują się korzystnymi właściwościami fizycznymi i mechanicznymi i stanowią dobre podłoże do bezpośredniego posadowienia zabudowy. Wzdłuż zachodniej granicy obszaru mpzp, prawie na całej jej długości, na głębokości 2-4 m p.p.t. na stropie gruntów rodzimych występują grunty antropogeniczne – nasypy niebudowlane (seria nr 3). Najczęściej są to osady piaszczyste wymieszane z żużlem, gruzem, kamieniami i częściami organicznymi, oraz rzadziej grunty spoiste takie jak gliny pylaste, piaszczyste lub piaski gliniaste. Często nasypy te zawierają odpady komunalne. Nasypy niebudowlane nie są przydatne do bezpośredniego posadowienia obiektów głównie z powodu nieznanego ich pochodzenia oraz ze względu na zmienny stan zagęszczenia i zróżnicowaną litologię. Grunty tej serii charakteryzują się mało korzystnymi właściwościami fizycznymi i mechanicznymi na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych.

Na głębokości 6 m p.p.t. nadal większość obszaru opracowania pokrywają plejstocenyckie, wodnolodowcowe grunty niespoiste (seria 72), z wyjątkiem jego południowo-zachodniego fragmentu oraz niewielkiego skrawka terenu w rejonie istniejących zabytkowych czworaków, gdzie w budowie geologicznej występują plejstocenyckie lodowcowe grunty spoiste (seria 70). Grunty serii nr 70 związane są z występowaniem glin zwałowych zlodowaceń południowopolskich, środkowopolskich i północnopolskich. Gliny zwałowe poszczególnych stadiów tworzą pojedyncze poziomy lub też dzielą się na kilka poziomów w obrębie jednego kompleksu glin. Poziomy te rozdzielone są piaskami i żwirami interstadialnymi oraz ilami i pyłami zastoiskowymi. W wielu miejscach tworzą także zwarty, jednolity kompleks glin zwałowych wielu zlodowaceń. Litologicznie są to głównie gliny piaszczyste i gliny piaszczyste zwięzłe oraz gliny i piaski gliniaste o barwie brązowej, szarej lub żółtej, lokalnie z dużą ilością otoczków, często o znacznych rozmiarach. Osady tej serii występują głównie w stanie twaroplastycznym półzwartym, w mniejszości w stanie plastycznym i miękkoplastycznym. Grunty tej serii charakteryzują się średniokorzystnymi właściwościami fizycznymi i mechanicznymi, na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych.

³ Według najnowszego podziału z 2016 r., sporządzonego w ramach zlecenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pod nazwą Weryfikację przebiegu granic regionów fizyczno-geograficznych w formie SHP (shapefile)”, realizowanego przez Instytut Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Badawczy, na podstawie ostatniego podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez prof. Jerzego Kondrackiego (1998, 2000) (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

⁴ Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961

⁵ Atlas geologiczno-inżynierski Poznań, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznań – arkusz Poznań – Grunwald N-33-130-D-c-2

Na głębokości 10 m p.p.t. północny i południowo-zachodni fragment analizowanego obszaru budują plejstocenijskie lodowcowe grunty niespoiste (seria nr 71), natomiast pozostałą część plejstocenijskie, wodnolodowcowe grunty niespoiste (seria nr 72). Grunty serii nr 71 powstały w wyniku deglacjacji z wytopienia się materiału piaszczystego i głazowego z lądolodu. Na ogół towarzyszą takim formom jak kemy i moreny czołowe lub martwego lodu. W wielu miejscach przykrywają powierzchnię glin zwałowych. Są to zwykle piaski drobne i średnie, ze żwirem i otoczkami w stanie średnio zagęszczonym. Ich miąższość na ogół jest niewielka i dochodzi od 0,1 do ponad 2 metrów. Grunty serii 71 charakteryzują się korzystnymi właściwościami fizycznymi i mechanicznymi, na potrzeby posadawiania obiektów budowlanych.

2.4. Zasoby naturalne

Na obszarze projektu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci: udokumentowanych złóż kopalin⁶, udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁷, gruntów leśnych⁸.

2.5. Gleby

Omawiany obszar mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu stanowi powierzchnię w znacznej części antropogenicznie przekształconą i zabudowaną, na której wskutek dotychczasowego użytkowania (znaczne powierzchnie utwardzone) warstwa naturalnej gleby uległa zniszczeniu. Do terenów tych zaliczyć należy fragmenty obszaru w zasięgu istniejącego zainwestowanego budowlanego. Występują tu głównie gleby antropogeniczne, które na skutek intensywnych prac ziemnych uległy przekształceniom mechanicznym, geochemicznym, hydrologicznym i fizykochemicznym. Zmianie ulegają wówczas: struktura, skład chemiczny, mechaniczny, właściwości fizyczne, zawartość próchnicy, odczyn, zasobność w składniki mineralne i stopień nawilgotnienia. Gleby te w wyniku prowadzonych prac ziemnych cechują się niską wilgotnością, spotęgowaną niedosytem pary wodnej w powietrzu.

Obecność gruntów antropogenicznych w postaci nasypów o miąższości ok. 2 m wzdłuż całej zachodniej granicy opracowania oraz w rejonie parkingu przy ul. Leśnych Skrzatów potwierdzają mapy zawarte w „Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania”⁹.

Zgodnie natomiast z informacjami przedstawionymi na mapie glebowo-rolniczej, w granicach projektu planu występują piaski słabogliniaste zalegające na piaskach luźnych.

Gleby występujące w rejonie opracowania mpzp charakteryzują się odczynem obojętnym o pH mieszczącym w przedziale 6,7 – 7,4¹⁰. Zgodnie z publikowanymi informacjami, w zasięgu granic projektu mpzp nie stwierdzono występowania anomalii geochemicznych w glebach.

2.6. Warunki wodne

Obszar projektu planu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w zlewni Potoku Junikowskiego, w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Potok Junikowski (kod RW600010185769¹¹) oraz w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (PLGW600060).

Obszar projektu planu pozbawiony jest wód powierzchniowych, natomiast na terenie, na którym obecnie trwa realizacja zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej blokowej (inwestycja „Zacisze

⁶ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁷ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁸ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

⁹ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz N-33-130-D-d-1

¹⁰ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasieczna; Warszawa 2005

¹¹ Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) – RW60001718576 (Potok Junikowski)

Marcelin”) znajduje się sztuczny niewielki zbiornik wodny (zbiornik przeciwpożarowy) stanowiący pozostałość po funkcjonujących tu niegdyś składach i magazynach MTP .

Powołując się na informacje zawarte w „Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania”, pierwsze zwierciadło wód podziemnych w granicach przedmiotowego projektu planu występuje na głębokości 2-5 m p.p.t.¹²

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie hydrogeologicznej¹³, cały analizowany teren znajduje się w zasięgu jednostki 1cTr/I (trzeciorzędowe piętro wodonośne), w obrębie której głównym poziomem wodonośnym jest mioceniński poziom zbiornika wielkopolskiego, zbudowany z piasków (drobnoziarnistych i mułkowatych) o średniej miąższości przekraczającej 40 m. Zwierciadło wody ma charakter napięty. Nadkład tego poziomu tworzą utwory słabo i bardzo słabo przepuszczalne (gliny morenowe, ility poznańskie o zmiennej miąższości), w związku z czym, stopień zagrożenia zanieczyszczenia głównego poziomu wodonośnego jest bardzo niski. Głębokość występowania głównego użytkowego poziomu wodonośnego w obrębie analizowanego obszaru wynosi 50-100 m. Zasilanie poziomu miocenińskiego zachodzi na skutek przesączania się wody z poziomów czwartorzędowych, jak również (lokalnie) poprzez przypiływy w oknach hydrogeologicznych.

Omawiany obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). W granicach obszaru opracowania nie stwierdzono lokalizacji studni ujmujących wody poziomu trzeciorzędowego lub czwartorzędowego. Analizowany obszar nie jest również położony w zasięgu stref ochronnych ujęć wód, dla których *Prawo wodne* ustanawia ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wód.

2.7. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Z uwagi na całkowite, antropogeniczne przekształcenie obszaru objętego projektem mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu, jest on pozbawiony autogenicznych zbiorowisk roślinnych. W obszarze opracowania poza zielenią urządzoną na wielu oddzielonych ogrodzeniami powierzchniach gruntu, gdzie w minionych dziesięcioleciach prowadzono odrębną działalność gospodarczą, rozprzestrzeniła się roślinność spontaniczna. Sumarycznie zbiorowiska roślinności spontanicznej obecne zajmują podobne powierzchnie na obszarze opracowania jak te zajmowane przez zielenią urządzoną.

Roślinność spontaniczna ukształtowała się pierwotnie na terenach po zachodniej stronie dawnego schroniska dla zwierząt a w wyniku wtórnej sukcesji na nieruchomościach, na których dawniej istniały magazyny MTP – a obecnie trwa budowa, na terenie dawnego sadu oraz na obrzeżach i poboczach rzadziej użytkowanych dojazdów. Proces wypierania gatunków wprowadzonych celowo przez człowieka bardzo widoczny jest zwłaszcza na terenie dawnych sadów tj. sadu produkcyjnego między zabudową dawnego folwarku a dawnym schroniskiem dla zwierząt oraz sadu amatorskiego przylegającego do zabudowy szeregowej od strony ul. Wieczorynki.

Zielenią urządzoną istnieje na powierzchniach gruntu w otoczeniu zabudowań, układu drogowego i parkingów. Zielenią ta od czasu jej założenia jest uzupełniana nowymi nasadzeniami, poddawana okresowym lub całorocznym zabiegom pielęgnacyjnym i zachowuje swoje walory ozdobne oraz użytkowe.

Najważniejszym składnikiem szaty roślinnej niezależnie od jej genezy i rodzaju są drzewa. W roku 2022 na terenie Poznania zaczęło obowiązywać „Zarządzeniu Nr 399/2022/P Prezydenta Miasta Poznania z dnia 17.05.2022 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Poznania poprzez przyjęcie standardów ochrony drzew”, które zobowiązuje jednostki miejskie zarządzające nieruchomościami w imieniu Miasta Poznania do stosowania zapisów zawartych w przyjętych w nim Standardach. W poniższym opisie uwzględniono zatem wybrane parametry ze „Standardu inspekcji

¹²Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapa głębokości do pierwszego zwierciadła wody podziemnej 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz, N-33-130-D-b-3

¹³ Mapa Hydrogeologiczna Polski, Pierwszy Poziom Wodonośny, w skali 1:50 000, ark. 471-Poznań, Państwowy Instytut Geologiczny, (wersja cyfrowa),

i diagnostyki drzew” (stanowiącego załącznik nr 2 do ww. Zarządzenia) – parametry istotne z punktu widzenia późniejszych ustaleń funkcjonalno-przestrzennych projektu planu. Zgodnie z ww. standardem drzewa można zakwalifikować do kategorii:

- A – drzewa wysokiej wartości, z szacowaną pozostałą długością życia powyżej 10 lat,
- B – drzewa umiarkowanej wartości z szacowaną pozostałą długością życia co najmniej 3–10 lat,
- C – drzewa najniższej wartości z szacowaną pozostałą długością życia do 3 lat lub młode drzewa o średnicy poniżej 15 cm,
- U – drzewa, których stan nie pozwala na ich zachowanie (w obecnym kształcie/rozmiarze lub miejscu).

W dalszym opisie szaty roślinnej, w przypadku drzew (niezależnie od własności terenu na jakim one rosną), posłużono się m.in. powyższymi kategoriami dla scharakteryzowania drzewostanu.

Wśród roślinności spontanicznej jednym z najgęściej zadrzewionych terenów – a przez to bardzo wartościowym ekologicznie – jest teren położony na zachód od ogrodzenia dawnego schroniska dla zwierząt. Teren ten graniczy z ogrodami należącymi do zabudowy szeregowej przy ul. Wieczorynki. Na obszarze opracowania – w bezpośrednim sąsiedztwie ogrodów należących do ww. zabudowy szeregowej – wąski, zachodni pas tego terenu został wykorzystany przez mieszkańców pod uprawy użytkowe, tzn. został obsadzony różnymi drzewami owocowymi i krzewami jagodowymi bez wygradzania i stosowania intensywnych zabiegów pielęgnacyjnych. Zasadniczo spontaniczna zieleń wysoka tj. zadrzewienia wraz z kilkoma skupiskami krzewów (wraz z amatorskim sadem) całkowicie pokrywa ten teren i wnika w pas zieleni izolacyjnej istniejący od strony ul. Bukowskiej. Większość spontanicznych zadrzewień tworzą egzemplarze gatunków rozsiewanych przez wiatr tj.: klon jesionolistny (*Acer negundo*), klon pospolity (*Acer platanoides*), topola szara (*Populus x canescens*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*) oraz gatunków rozsiewanych przez ptaki – czeremcha pospolita (*Prunus padus*), śliwa domowa mirabelka (*Prunus domestica subsp. Syriaca*), orzech włoski (*Juglans regia*). Najwyższym drzewem w tym zadrzewieniu jest wielopienny egzemplarz topoli szarej (*Populus x canescens*; trzy pnie o obwodach: 140, 137 i 131 cm nisko wyrastające z jednej szyjki korzeniowej). Wiele spośród drzew tworzących to zadrzewienie wymaga zabiegów sanitarnych dlatego też w skupisku tym napotkamy egzemplarze należące do wszystkich kategorii standardu drzew – tj. od drzew o wysokiej wartości (kategoria - A) do drzew, których stan nie pozwala na ich zachowanie (kategoria U) np.: uschniętych topoli opanowanych przez jemiółę (*Viscum album*). Pośród krzewów, podobnie jak u drzew, najliczniejsze są egzemplarze gatunków o soczystych owocach, atrakcyjnych dla ptaków. W składzie gatunkowym występują m.in. krzewy ligustru (*Ligustrum vulgare*), dzikiej róży (*Rosa canina*), bzu czarnego (*Sambucus nigra*), głogu (*Crataegus sp.*).

Opierając się na proporcjach powierzchni zajmowanych przez zieleń wysoką w stosunku do porośniętymi przez niską roślinność, kolejnymi pod względem cenności skupiskami wysokich drzew (z mniejszym udziałem powierzchni zajmowanych przez zbiorowiska roślinności trawiastej i ruderalnej) są pasy gruntu ciągnące na obrzeżach dużego terenu na którym obecnie toczy się budowa zespołu budynków wielorodzinnych – terenu dawnych magazynów MTP. Roślinność spontaniczna rozwinęła się tam z chwilą zaprzestania użytkowania magazynów oraz po ich rozbiórce. Najcenniejszymi elementami tej zieleni są drzewa; wśród których najliczniejsze są klony pospolite (*Acer platanoides*), nieco mniej liczne są egzemplarze takich gatunków, jak: brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola (*Populus sp.*), wierzba (*Salix sp.*), klon jesionolistny (*Acer negundo*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*). W zadrzewieniach tych można napotkać również pojedyncze egzemplarze: lipy (*Tilia sp.*), dębu (*Quercus sp.*). W trakcie inwentaryzacji stwierdzono, że inwestor zadbał o to by drzewa na obrzeżu budowy nie zostały uszkodzone oraz aby grunt wokół nich nie został nasypywany lub też obciążony zmagazynowanymi materiałami budowlanymi. W obszarze budowy pomiędzy wykopami inwestor pozostawił też nieliczne rosnące w skupiskach lub pojedynczo egzemplarze drzew [m.in. okazałe świerki (*Picea sp.*), topole (*Populus sp.*), klony pospolite (*Acer platanoides*)]. Najgęściej zadrzewiony jest południowy pas terenu – sąsiadujący z ulokowanym poza projektem planu osiedlem zabudowy szeregowej oraz południowo-wschodni jego fragment – przylegający do ul. Leśnych Skrzatów. Drzewa

tworzące te zadrzewienia są wysokiej wartości (kategorii - A) – w większości osiągają rozmiary przekraczające 100 cm obwodu (pojedyncze klony pospolite oszacowano, że nawet ok. 160 -190 cm).

Kolejnym terenem w części porośniętym zielenią wysoką jest dawny sad. Z chwilą zaprzestania produkcji sadowniczej – na skutek braku odpowiednich zabiegów agrotechnicznych (przycinania koron, usuwania odrostów korzeniowych) – pozostały na nim rosące w kilku rzędach drzewa będące szkółkarskimi podkładkami dla szlachetnych odmian owocowych: wiśni pospolitej (*Prunus cerasus*), rzadziej śliw domowej (*Prunus domestica*) i moreli (*Prunus armeniaca*) oraz pozostał jeden rząd leszczyn posolitych (*Corylus avellana*). Część owocowych drzew wykarczowano. Nieliczne jeszcze drzewa szlachetnych odmian na skutek naturalnego procesu starzenia się prezentują zły stan sanitarny – stan nie pozwalający na ich zachowanie (kategoria U). Pośród roślinności spontanicznej która zdominowała znaczną powierzchnię dawnego sadu w wyniku wtórnej sukcesji pojawiły się pojedyncze młode egzemplarze jabłoni domowych (*Malus domestica*), orzechów włoskich (*Juglans regia*), głogów (*Crataegus sp.*), dębów szypułkowych (*Quercus robur*), klonów pospolitych (*Acer platanoides*), klonów jesionolistnych (*Acer negundo*) i robinii akacjowych (*Robinia pseudoacacia*). Drzewa będące pozostałością sadu są umiarkowanej wartości (kategorii - B) a młode, spontanicznie rosące samosiejki są najniższej wartości (kategorii - C). Przy czym trzy ostatnie z wymienionych gatunków reprezentowane są również przez wiekowe egzemplarze drzew rosących przy ogrodzeniu dawnego sadu i prezentują wysoką wartość (kategorię- A).

Najniższe piętro szaty roślinnej porastającej dawny sad stanowi zarówno roślinność trawiasta jak i zielna – głównie ruderalna. Na nasłonecznionych miejscach, wśród zbiorowisk trawiastych występują płaty trzcinnika piaskowego (*Calamagrostis epigejos*). Między zadrzewieniami skład gatunkowy jest bardziej urozmaicony dzięki większemu udziałowi roślin ruderalnych. W składzie gatunkowym tych zbiorowisk można napotkać takie gatunki, jak: nawłoc kanadyjska (*Solidago canadensis*), pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), rdest ptasi (*Polygonum aviculare*), szczaw zwyczajny (*Rumex acetosa*), marchew zwyczajna (*Daucus carota*), babka zwyczajna (*Plantago major*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare*), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), ostrożeń polny (*Cirsium arvense*), cykoria podróżnik (*Cichorium intybus*), mniszek pospolity (*Taraxacum officinale*), pylenieć pospolity (*Berteroa incana*).

Opisane powyżej roślinność synantropija, ruderalna rozwija się również na nieużytkowanych fragmentach zagospodarowanych terenów, przy poboczach dróg i dojazdów, przy zabytkowym murze i przy ogrodzeniu parkingu – zwykle są to miejsca trudnodostępne lub nie dostępne dla pielęgnacji przy użyciu sprzętu zmechanizowanego.

Pośród zieleni urządzonej można wyróżnić kilka różnych jej założeń dostosowanych do pełnionych funkcji użytkowych. Wśród nich wyróżnić można zieleni urządzoną poczynając od tej z dużym udziałem zieleni wysokiej do takiej, która składa się wyłącznie z trawników.

Pod względem udziału zieleni wysokiej w stosunku do powierzchni porośniętych niską roślinnością najcenniejszy jest pas zieleni wysokiej ulokowany od strony ul. Bukowskiej. Pas ten tworzą cztery rzędy drzew posadzonych równolegle do przebiegu ww. ulicy na odcinku od zabytkowych zabudowań folwarku do zachodniej granicy projektu planu. Nasadzenia drzew dokonano tam w latach 60-tych jeszcze przed rozbudową (2010 - 2012 r.) ul. Bukowskiej i przed powstaniem ekranów akustycznych. Pas ten nadal pełni swoją funkcję zieleni izolacyjnej. W składzie gatunkowym dominują klony pospolite (*Acer platanoides*), mniej liczne są: klony jawory (*Acer pseudoplatanus*), lipy (*Tilia sp.*) i klony jesionolistne (*Acer negundo*); występują też pojedyncze egzemplarze głogu (*Crataegus*) oraz robinii akacjowych (*Robinia pseudoacacia*). Wśród klonów pospolitych występują egzemplarze o obwodach sięgających ok. 160 cm. Duże obwody (powyżej 100 cm) posiadają również pnie wielopiennych egzemplarzy klonu jesionolistnego (*Acer negundo*) rosące przy wejściu do dawnego schroniska dla zwierząt. Większość drzew prezentuje dobry stan zdrowotny i (poza ww. egzemplarzami klonów jesionolistnych) ma prawidłową statykę. Drzewa rosące w pasie zieleni izolacyjnej należą do drzew wysokiej wartości (kategorii - A). W podszycie zadrzewień poza licznymi samosiejkami rosących tam drzew, występują również skupiska krzewów: ligustru (*Ligustrum vulgare*), śnieguliczki białej (*Symphoricarpos albus*), tawuły van Houtte'a (*Spiraea vanhouttei*), machonii pospolitej (*Mahonia*

aquifolium), a w runie zadrzewień rozwinęły się m.in. płaty bluszczu pospolitego (*Hedera helix*) i fiołków wonnych (*Viola odorata*). Należy przy tym dodać, że z punktu widzenia wartości ekologicznej – niezależnie od ograniczonej różnorodności gatunkowej flory i pogorszonego stanu sanitarnego (na skutek pozostających tam licznych suchych gałęzi) – ten mało uczęszczany przez ludzi pas zieleni stanowi dogodny miejsce gniazdowania i bytowania wielu gatunków ptaków.

Zdecydowanie mniej zieleni wysokiej występuje na terenach zabudowanych. Na terenie otoczonym murem – a będącym fragmentem dawnych folwarcznych zabudowań – zieleń urządzono zarówno na ogródkach i w przedogródkach należących do czterech budynków przy ul. Bukowskiej, jak i na powierzchniach gruntu przy barakach, a także przy murze sąsiadującym od zachodu z dawnym sadem.

W przedogródkach – które ciągną się nie tylko przed frontami czterech budynków mieszkalnych ale również pomiędzy nimi – zieleń składa się zasadniczo z powierzchni trawiastych obsadzonych młodymi jabłoniemi ozdobnymi (klasyfikowanymi jako drzewa najniższej wartości - kategorii C).

Zieleń urządzoną w ogródkach przydomowych, istniejących pomiędzy ww. budynkami mieszkalnymi przy ul. Bukowskiej a barakami oraz przy samych barakach, cechuje większa różnorodność gatunkowa. Altanki zajmują niewielkie powierzchnie na poszczególnych działkach i ukryte są wśród roślinności. Drzewa – zarówno ozdobnych gatunków jak i użytkowych – zwykle występują pojedynczo lub po kilka na każdej z wygrodzonych działek. Pośród drzew ozdobnych wysokością wyróżniają się gatunki iglaste takie, jak: świerk pospolity (*Picea abies*), świerk srebrzysty (*Picea pungens f. glauca*), cyprysik (*Chamaecyparis sp.*; drzewo przy baraku o obw. 128 cm), jodła kalifornijska (*Abies concolor*). Drzewa te należą do drzew wysokiej wartości (kategorii - A). Wśród zimozielonych drzew i krzewów ozdobnych z pokroju i liści występują też m.in. takie gatunki, jak: żywotniki zachodni (*Thuja occidentalis*), sosna czarna (*Pinus nigra*), cis (*Taxus sp.*), bukszpan wieczniezielony (*Buxus sempervirens*), jałowce (*Juniperus sp.*), trzmieliny (*Euonymus sp.*). Spośród ozdobnych w okresie kwitnienia występują m.in. takie gatunki, jak: lilak pospolity (*Syringa vulgaris*), forsycja (*Forsythia sp.*), róża (*Rosa sp.*). Przy ogrodzeniach działek spotykany jest m.in. bluszcz pospolity (*Hedera helix*), winobluszcz (*Parthenocissus sp.*) i rdest Auberta (*Polygonum aubertii*). Na ogródkach pozostało już niewiele drzew owocowych – spośród nich liczniej występują: jabłonie (*Malus sp.*), wiśnie (*Prunus cerasus*) i orzechy włoskie (*Juglans regia*). Starzejące się drzewa owocowe oraz drzewa ozdobne, które nie osiągnęły jeszcze dojrzałego wieku należą do drzew umiarkowanej wartości (kategorii - B), natomiast nieliczne, niedawno posadzone należą do drzew najniższej wartości (kategorii - C). Poza drzewami i krzewami stosunkowo liczne są również byliny ozdobne. Ponad połowę powierzchni użytkowej ogródków dzielą niemal po równo trawniki z uprawami użytkowymi – jednorocznymi ozdobnymi oraz warzywnymi. Proporcje zależne są od charakteru działki bardziej rekreacyjnego czy też użytkowego. Na jednej z działek o charakterze rekreacyjnym istnieje również niewielkie, sztuczne oczko wodne. Nie zostało ono jednak obsadzone zielenią.

W otoczeniu baraków poza bezpośrednio przylegającymi do nich powierzchniami ogródków teren porastają trawniki, które w mniej zadbanych miejscach przekształciły się w bardziej łąkowe zbiorowiska. Takie prawie łąkowe płaty roślinności rozwinęły się również w pobliżu południowego muru gdzie również między dawnymi budynkami gospodarczymi rozrosły się drzewa ałyczy (*Prunus cerasifera*), samosiejki klonu jesionolistnego (*Acer negundo*) i innych gatunków pochodzących od okolicznych egzemplarzy drzew. Południowa część terenu obejmująca cztery dawne budynki gospodarcze jest silnie zanieczyszczona odpadami komunalnymi, a pośród nich stopniowo pojawia się typowa roślinność ruderalna.

Wzdłuż zachodniego muru otaczającego dawne folwarczne zabudowania na zadarnionym pasie terenu posadzono również rząd siedmiu młodych drzew śliwy ozdobnej (*Prunus sp.*) (klasyfikowanych jako drzewa najniższej wartości - kategorii C).

Na terenie, na którym do niedawna funkcjonowało schronisko dla zwierząt zieleń urządzona składa się z wielu wygrodzonych trawników, często otoczonych strzyżonymi żywopłotami i obsadzonych pojedynczymi drzewami czy też skupiskami krzewów. Skład gatunkowy tych założeń jest typowy dla nasadzeń miejskich tzn. dominują w nim gatunki i odmiany ozdobne zarówno ze względu

na formę, wysokość, jak i zmienność barw opartą na różnorodności kolorów liści i efektu kwitnienia. Obecny brak możliwości zinventaryzowania terenu nie pozwala na doprecyzowanie kategorii drzew. Obserwacje poczynione spoza ogrodzenia wskazują na to że do drzew o wysokiej wartości (kategorii A) można zaliczyć np. rząd świerków (*Picea sp.*) rosnących przy zachodnim ogrodzeniu schroniska oraz pojedyncze drzewa iglaste również widoczne pomiędzy zabudowaniami dawnego schroniska. Wiele z egzemplarzy można byłoby zakwalifikować do kategorii B tj. drzew umiarkowanej wartości a drzewa stosunkowo niedawno posadzone do kategorii C.

Najmniej zróżnicowany florystycznie w obszarze opracowania jest teren parkingu u zbiegu ulic Bukowskiej i Leśnych Skrzatów. Powierzchnie gruntu porastają regularnie koszone trawniki a pojawiające się sporadycznie przy ogrodzeniach samosiejki drzew są systematycznie wycinane.

Na terenie objętym granicami projektu planu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu różnorodność gatunkowa fauny ograniczona jest głównie do gatunków przystosowanych do życia w warunkach miejskich, w sąsiedztwie terenów zabudowanych. Znajdujące się na tym terenie obszary zieleni ogrodowej w otoczeniu zabytkowych czworaków oraz baraków mieszkalnych, jak również nieużytkowanego już sadu są siedliskiem pospolicie występujących na terenie całego miasta zwierząt. Występujące tu bezkręgowce należą do gatunków bytujących w domostwach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Owady, które związane są ze środowiskiem miast, w dużej części są gatunkami synantropijnymi. Na obszarach zielonych, porośniętych różnymi trawami, spotkać można pasikonika zielonego (*Tettigonia viridissima*), nadrzewka długoskrzydłego (*Meconema thalassium*), wiele gatunków szarańczaków (*Acridoidea*), skorka pospolitego (*Forficula auricularia*), kowala bezskrzydłego (*Pyrrhocoris apterus*) oraz biedronkę siedmiokropkę (*Coccinella septempunctata*). Kwitnące drzewa i krzewy owocowe przyciągają na te tereny przedstawicieli rzędu błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*), m.in. trzmiele (*Bombus*), spełniających istotną rolę w zapyłaniu roślin. Większe bogactwo gatunków owadów, szczególnie motyli z gatunków takich jak bielinek kapustnik (*Pieris brassica*) czy rusałka pawik (*Inachis io*), towarzyszy fragmentom obszaru porośniętego przez kwitnące rośliny uprawne i zielne oraz krzewy ozdobne, które są źródłem pokarmu dla owadów zapyłających.

W przydomowych ogrodach, które dość często są podlewane, a także na zadrzewionym terenie o charakterze parkowym zlokalizowanym pomiędzy zachodnią granicą projektu planu a terenem dawnego schroniska dla zwierząt występują ślimaki: przydrożny (*Helicela obvia*) oraz winniczek (*Helix pomerratia*). W sprzyjających warunkach można spotkać ślimaka ogrodowego (*Arion hortensis*).

Występowaniu płazów w granicach obszaru opracowania sprzyja z pewnością istniejący w jego południowo-wschodniej części niewielki, sztuczny zbiornik wodny (dawny zbiornik przeciwpożarowy). Z informacji wskazanych w „Atlasie rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania”¹⁴ wynika, iż tereny objęte granicami projektu mpzp pozostają w zasięgu migracji rodzimych gatunków płazów, takich jak: ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), żaba trawna (*Rana temporaria*) oraz żaby zielone (*Rana esculenta complex*). Na obszarze opracowania możliwe jest również pojawianie się przedstawicieli krajowych gatunków gadów, jednak ich obecność nie została potwierdzona na podstawie obserwacji dokonanych w trakcie przeprowadzonej wizji terenowej, jak również w wyniku analizy źródeł literaturowych. Prawdopodobnie jednak spotkać tu można osobniki jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*).

Awifauna reprezentowana jest głównie przez gatunki ptaków występujących na terenach zurbanizowanych. Pospolicie na terenie tym występuje m.in.: sroka (*Pica pica*), wróbel zwyczajny (*Passer domesticus*), kawka (*Corvus monedula*) czy szpak (*Strunus vulgaris*) i kos (*Turdus merula*).

Ssaki na analizowanym terenie reprezentowane są głównie przez gatunki niewielkich rozmiarów, takie jak: mysz domowa (*Mus musculus*), czy mysz polna (*Apodemus agrarius*). W przydomowych ogrodach można spotkać również krety (*Talpa europeae*) i jeże (*Erinaceus europaeus*).

¹⁴ Kaczmarek M., Kaczmarek J., Pędziwiatr K., Jakubowska A., Konieczna P., Piasecka M., Atlas rozmieszczenia płazów na terenie miasta Poznania – narzędzie skutecznej ochrony gatunkowej – etap II, Klub Przyrodników Koło Poznańskie, Poznań 2014

2.8. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Przeważającymi wiatrami w Poznaniu są wiatry z kierunku zachodniego, jednak ze względu na występowanie dość dużego akwenu wodnego i leśnego w części północnozachodniej miasta dominującym kierunkiem wiatru w tej części w 2018 roku był kierunek wschodni. Najrzadziej wiało z kierunków północnego i południowego. W 2018 r. dominowały wiatry, których średnia roczna prędkość wahała się od 3,1 do 5,1 m/s. Według rozkładu średnich miesięcznych prędkości wiatru w mieście, w 2018 r. najwyższe prędkości występowały w styczniu – 5,0 m/s, zaś najniższe w okresie letnim (sierpień – 3,1 m/s). Cisze i wiatry do 1,5 m/s występowały przez około 6,4% czasu w roku w całej strefie.

W strefie aglomeracja poznańska przeważają wpływy mas powietrza polarnomorskiego, napływającego z Oceanu Atlantyckiego. Znacznie mniejsze znaczenie mają masy powietrza polarno-kontynentalnego oraz zwrotnikowego. W 2018 r. najniższą średnią miesięczną temperaturę zanotowano w lutym (-3,2°C), a najwyższą w sierpniu (20,7°C). Średnia roczna temperatura w całej strefie wynosiła 9,7°C, natomiast średnia roczna amplituda – 23,9°C.

Roczna suma opadów w rejonie Poznania wynosi około 500 mm. Najwyższe w ciągu 2018 roku były opady letnie (lipiec 88,1 mm). Najniższe opady wystąpiły w lutym (7,5 mm). Średnia miesięczna opadu w 2018 r. wyniosła 39,7 mm.

Poziom średniej miesięcznej wilgotności względnej powietrza na obszarze strefy aglomeracja poznańska w 2018 roku wyniósł 74%. Najbardziej wilgotnymi miesiącami były miesiące zimowe (styczeń, listopad i grudzień, odpowiednio 86, 84 i 90%), najmniejszą wilgotność zanotowano w sierpniu 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

2.9. Jakość powietrza atmosferycznego

Na jakość powietrza atmosferycznego w mieście główny wpływ ma emisja o charakterze antropogenicznym, na którą składają się: emisje punktowe pochodzące ze zorganizowanych źródeł powstających w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych, emisję liniowe (komunikacyjne), pochodzące z transportu samochodowego, kolejowego, wodnego i lotniczego oraz emisje powierzchniowe, pochodzące z palenisk i instalacji grzewczych gospodarstw domowych, a także gromadzenia i utylizacji ścieków i odpadów.

W obszarze projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu do źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego zaliczyć należy istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną ogrzewaną przez indywidualne systemy grzewcze, stanowiącą powierzchniowe źródło emisji oraz ciągi komunikacyjne zlokalizowane głównie w bezpośrednim sąsiedztwie projekty planu, stanowiące liniowe źródła zanieczyszczeń.

Indywidualne instalacje grzewcze budynków, w zależności od rodzaju stosowanego paliwa (paliwa stałe, gazowe, płynne), generują różne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, obejmujących m.in. tlenki siarki (głównie SO₂), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek węgla (CO₂) oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM₁₀ i pył PM_{2,5}).

Liniowe źródło zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego stanowi przede wszystkim granicząca od północy z obszarem projektu planu ul. Bukowska – droga publiczna klasy głównej oraz ul. Leśnych Skrzatów – droga publiczna klasy zbiorczej.

Ruch samochodowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach poruszających się pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, SO₂, NO₂, CO oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów. Poziom emisji zanieczyszczeń zależy w głównej mierze od czynników takich jak natężenie ruchu kołowego, jak i jego specyfiki.

Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach projektu mpzp, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez GIOŚ (Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu) rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref, wyznaczonych w oparciu o ustawę Prawo ochrony środowiska. Teren będący przedmiotem niniejszego opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska¹⁵.

Wykonana przez GIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2022 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(α)pirenu B(a)P w PM₁₀, ołowiu (Pb) w PM₁₀, arsenu (As) w PM₁₀, niklu (Ni) w PM₁₀ i kadmu (Cd) w PM₁₀. Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2022 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	BaP (PM ₁₀)	PM _{2.5}
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A ¹⁶	A	A	A	A	A	C	A1

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2023 r.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki (dla stężenia 1-godzinnego i 24-godzinnego), dwutlenku azotu (1-godzinnego i średniorocznego), benzenu (średniorocznego), tlenku węgla (dla stężenia 8-godzinnego), pyłu zawieszonego PM₁₀ (dla normy średniorocznej oraz dla stężenia 24-godzinnego) oraz poziomu docelowego ozonu, a także ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A. W przypadku średniorocznego poziomu dopuszczalnego II fazy dla pyłu PM_{2.5} strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A1 (dla poziomu dopuszczalnego I fazy – do klasy A). W roku 2022 stwierdzono natomiast przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu – strefę zaliczono do klasy C. W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu, strefa aglomeracja poznańska została zakwalifikowana do klasy D2 (stwierdzono przekroczenia ozonu powyżej 120µg/m³).

Ze względu na występowanie w ostatnich latach na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(α)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W związku z powyższym, w latach ubiegłych opracowano programy naprawcze (zgodnie z wymogami ustawowymi), wskazujące cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, w tym:

- Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań z dnia 31 grudnia 2007 r.¹⁷,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁸,
- Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim z dnia 17 grudnia 2012 r.¹⁹,

¹⁵ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2022, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, kwiecień 2023r.

¹⁶ dla poziomu docelowego

¹⁷ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r., akt archiwalny

¹⁸ Uchwała Nr XXIX/561/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

- Program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10 z dnia 26 października 2015 r.²⁰,
- Aktualizację Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10 z dnia 24 czerwca 2019 r.²¹.

Działania naprawcze podejmowane w oparciu o powyższe dokumenty nie przyniosły oczekiwanych skutków, dlatego konieczne było opracowanie „Programu Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”. Najnowszy Program, zatwierdzony uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.²², opracowany został z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a jego integralną część stanowi Plan Działań Krótkoterminowych. Podobnie jak w przypadku wspomnianych wcześniej dokumentów, Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, umożliwiających ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P, w zakresie m.in.:

- układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta,
- wprowadzania zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu,
- zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych,
- kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza,
- stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie,
- tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów,
- uwzględniania rozbudowy i kształtowania sieci ulic obwodowych powodujących eliminację lub ograniczenie ruchu tranzytowego, oraz umożliwiających uspokojenie ruchu w obszarach wewnątrz dzielnicowych, tworzenia stref ruchu pieszego i uspokojonego w szczególności na obszarze śródmieścia,
- wdrażania rozwiązań systemowych dedykowanych rozwojowi ruchu rowerowego i pieszego,
- umieszczania (w miarę możliwości) w planach miejscowych zapisów dotyczących zakazu likwidacji sieci ciepłowniczej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłowniczej) na indywidualne.

2.10. Klimat akustyczny

Obszar projektu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu położony jest w zachodniej części Poznania, w rejonie ulic Leśnych Skrzatów, Bukowskiej i Jana Brzechwy w Poznaniu. Jego powierzchnia wynosi około 14,5 ha.

W północnej części projektu – w rejonie skrzyżowania ul. Bukowskiej z ul. Leśnych Skrzatów (położonych poza granicą opracowania) – znajduje się ogrodzony gruntowy parking dla samochodów osobowych funkcjonujący na potrzeby pobliskiego lotniska Poznań-Ławica. Z terenem parkingu poprzez drogę dojazdową graniczy, bezpośrednio zlokalizowany po jej przeciwnej stronie, teren zabytkowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – czworaki dawnego folwarku Edwardowo wraz z zabudowaniami gospodarczymi, otoczony zabytkowym ceglany murem, czyli dawna kolonia domów należących do pracowników folwarcznych. Na terenie tym znajdują się również trzy socjalne baraki mieszkalne.

¹⁹ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

²⁰ Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241, akt archiwalny)

²¹ Uchwała Nr IX/166/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 01.07.2019 r., poz. 6238, akt archiwalny)

²² Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

Dalej w kierunku zachodnim znajduje się teren użytkowany niegdyś sadowniczo i ogrodniczo. Pozostałości dawnego sadu graniczą natomiast z zabudowanym terenem dawnego schroniska dla zwierząt, które w chwili obecnej już nie funkcjonuje i zostało przeniesione do nowej lokalizacji. Od terenu dawnego schroniska aż do zlokalizowanej tuż poza zachodnią granicą projektu planu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej bliźniaczej rozciąga się zadrzewiony teren o charakterze parkowym.

Pozostałą część obszaru projektu planu zajmuje powstająca aktualnie nowa inwestycja mieszkaniowa – zabudowa wielorodzinna blokowa osiedla „Zacisze Marcelin”²³.

Pośród terenów komunikacyjnych w granicach projektu znalazła się jedynie asfaltowa droga publiczna klasy dojazdowej, biegnąca pomiędzy wspomnianym już parkingiem a zabytkowym murem otaczającym dawna kolonię domów pracowników folwarku Edwardowo.

Najbliższe otoczenie analizowanego projektu planu stanowią:

- od północy – ul. Bukowska wraz z ekranem akustycznym i drogą techniczną oraz dalej obszar parku przy dawnym dworze należącym do Folwarku Edwardowo,
- od wschodu – ul. Leśnych Skrzatów i ROD im. 1000-lecia Państwa Polskiego,
- od południa i zachodu – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie szeregowej i bliźniaczej Osiedla Bajkowego.

W związku z istniejącym zagospodarowaniem i użytkowaniem terenów na obszarze projektu planu, jedynie zlokalizowane w granicach opracowania tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej podlegają ochronie akustycznej w środowisku zewnętrznym – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²⁴ oraz rozporządzenia w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²⁵ – jako tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zabudowy zamieszkania zbiorowego.

W przypadku oddziaływania hałasu komunikacyjnego samochodowego na zlokalizowane na obszarze projektu planu tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej²⁶ maksymalne dopuszczalne wartości poziomów hałasu w środowisku wynoszą odpowiednio: $L_{Aeq D/N}^* = 65/56$ dB oraz $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB.

W przypadku oddziaływania hałasu lotniczego wymagania są znacznie ostrzejsze. Dopuszczalne maksymalne równoważne poziomy hałasu lotniczego, powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych, stosowane do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby – m.in. dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – wynoszą: $L_{Aeq D/N}^* = 60/50$ dB, odpowiednio dla całej pory dnia i pory nocnej jw., natomiast maksymalne dopuszczalne długookresowe średnie poziomy tego rodzaju hałasu, stosowane do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem lotniczym, w szczególności do sporządzania map akustycznych – wynoszą: $L_{DWN}^* = 60$ dB i $L_N^* = 50$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczornonocnej i porze nocnej.

W przypadku wspomnianych powyżej rodzajów hałasu (samochodowego i lotniczego), zasięgi oddziaływania wyrażone za pomocą wskaźników długookresowych średnich poziomów dźwięku L_{DWN} i L_N oznaczają oddziaływanie hałasu wyznaczone w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia – rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰, pory wieczoru – od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰, oraz pory nocy – od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰, a także wszystkich pór nocy w roku – rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Analizy aktualnych warunków akustycznych na obszarze opracowania dokonano na podstawie danych zobrazowanych na *Strategicznej Mapie Hałasu miasta Poznania 2022*²⁷, która zawiera informacje m.in. o zasięgach oddziaływania hałasu samochodowego, a także o zasięgach

²³ <https://zaciszemarcelin.pl/inwestycja>

²⁴ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity z późn. zm.)

²⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

²⁶ i zamieszkania zbiorowego

²⁷ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, 2022*

oddziaływania pozostałych źródeł hałasu komunikacyjnego (hałasu kolejowego czy lotniczego), jak również zasięgach oddziaływania źródeł hałasu przemysłowego.

Aktualne zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego od biegnącej równoległe do północnej granicy przedmiotowego obszaru ul. Bukowskiej (nie objętej granicą projektu mpzp), wyrażone za pomocą wskaźników długookresowych średnich poziomów dźwięku L_{DWN} i L_N , zobrazowane na tle granic przedmiotowego projektu planu, zilustrowano na załączniku nr 2. W zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Bukowskiej – o poziomie sięgającym maksymalnie ok. $L_{DWN} = 70$ dB znajdują się jedynie niewielkie powierzchnie zlokalizowane w obrębie istniejącego parkingu dla samochodów osobowych w bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy projektu mpzp. W tej samej lokalizacji, jednak na jeszcze mniejszej powierzchni, występują niewielkie przekroczenia hałasu samochodowego o poziomie sięgającym maksymalnie ok. $L_N = 60$ dB.

Na podstawie dokumentacji najnowszej *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*²⁸, obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem oddziaływania hałasu lotniczego z lotniska Poznań-Ławica (por. załącznik nr 3).

Północna i północno-zachodnia część analizowanego obszaru projektu planu znajduje się jednak w strefie objętej wewnętrzną i zewnętrzną granicą obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu (OOU), ustanowionego uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w styczniu 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu²⁹.

W obszarze OOU jw. wyodrębniono dwie strefy:

- 1) strefę zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, określona w § 3 uchwały OOU³⁰, a od wewnątrz linia będąca obwiednią:
 - izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{Aeq,D} = 60$ dB oraz dla pory nocy $L_{Aeq,N} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych;
 - izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{Aeq,D} = 55$ dB oraz dla pory nocy $L_{Aeq,D} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska,
- 2) strefę wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

Uchwała dotycząca OOU³¹ mówi w § 3, że granicę zewnętrzną obszaru ograniczonego użytkowania wyznacza się na podstawie:

- 1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{Aeq,D} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych,
- 2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{Aeq,N} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych,
- 3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{Aeq,D} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska,
- 4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{Aeq,N} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Dla terenów zlokalizowanych w granicach obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu, obowiązują m.in. następujące ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów:

²⁸ *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022

²⁹ Uchwała Nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2012 r., poz. 961)

³⁰ jw.

³¹ jw.

- w obszarze ograniczonego użytkowania zabrania się przeznaczenia nowych terenów pod budowę szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- w strefie zewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania np.: zabrania się budowy nowych szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, ale dopuszcza się rozbudowę, odbudowę oraz nadbudowę istniejących szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Oznacza to, że w strefie zewnętrznej, która obejmuje północno-zachodnią część obszaru opracowania, możliwa jest realizacja zabudowy mieszkaniowej oraz zamieszkania zbiorowego.

Na podstawie dokumentacji *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022* można również stwierdzić, że na obszar opracowania nie wpływa aktualnie hałas kolejowy, a także hałas tramwajowy.

Przedmiotowy obszar projektu planu znajduje się również poza zasięgiem oddziaływania hałasu przemysłowego oraz oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecne warunki akustyczne w środowisku – w granicach przedmiotowego obszaru projektu planu – są korzystne dla przebywania ludzi, choć ograniczone w północnej i północno-zachodniej części obszaru z powodu zlokalizowania tej części obszaru w granicach obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica.

2.11. Jakość wód

Obszar projektu mpzp położony jest w zasięgu zlewni jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Potok Junikowski (kod RW600010185769³²).

Zgodnie z ustaleniami II aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”³³ (IIaPGW), Potok Junikowski³⁴ wydzielony pośród jednolitych części wód powierzchniowych (kod JCWP – RW600010185769) jako potok lub strumień nizinny piaszczysty (PNp), jest silnie zmienioną częścią wód i prezentuje słaby potencjał ekologiczny oraz zły stan wód. Celem środowiskowym dla jego wód jest osiągnięcie do 2027 r. umiarkowanego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Jego wody zagrożone są niespełnieniem celów środowiskowych. Dla przedmiotowej zlewni JCWP zidentyfikowano presje znaczące mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości, jak: BIO_FIZ (presja na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (presja na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), FIZ (presja na elementy fizykochemiczne) oraz OCH (presja na obszary chronione).

Zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021”³⁵ w punkcie pomiarowo-kontrolnym Potok Junikowski-Luboń, JCWP Potok Junikowski została następująco skwalifikowana:

- w klasie elementów biologicznych – 3 (2020 r.),
- w klasie elementów fizykochemicznych – >2 (2020 r.),
- klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego – 3, umiarkowany stan ekologiczny (2020 r.),
- ocena stanu jcwp – zły stan wód (2020 r.).

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych posłużono się wynikami oceny jakości wód podziemnych prowadzonej dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z podziałem na

³² Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) – RW60001718576 (Potok Junikowski)

³³ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r., poz.335),

³⁴ W prognozie stosuje się nazwę Strumień Junikowski zgodnie z nazewnictwem stosowanym w „Wykazie nazw wód płynących”, ksng.gugik.gov.pl

³⁵ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela, <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

172 JCWPd obszar całego miasta zlokalizowany jest w zasięgu granic JCWPd nr 60. Z uwagi na brak lokalizacji punktów pomiarowo-kontrolnych na analizowanym terenie, dla oceny jakości wód podziemnych przyjęto dane zebrane w roku 2022 dla punktów pomiarowych zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego.

Wyniki klasyfikacji jakości wód podziemnych, obejmującej dane zebrane w 2022 r. dla wybranych punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach powiatu poznańskiego³⁶ - uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – kształtowały się w następujący sposób:

- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach Czachurki (nr 1), Biskupice (1258), Czerlejko (nr 2549), Gruszczyn (2564) i Głębołek (nr2566) – stwierdzono występowanie wód II klasy jakości,
- w punktach pomiarowych zlokalizowanych w miejscowościach: Czachurki (nr 3), Borówiec (nr 5 i 1224), Buk (nr 1279), Pobiedziska (nr 2547), Mosina (nr 3415) i Kalwy (nr 1278) – stwierdzono występowanie wód III klasy jakości,
- w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w miejscowości Pecna (nr 1495) stwierdzono występowanie wód IV klasy jakości.

2.12. Dziedzictwo kulturowe

Na obszarze objętym ustaleniami projektu planu miejscowego w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu zlokalizowana jest zabytkowa kolonia domów pracowników folwarcznych, tj.: cztery budynki mieszkalne przy ulicy Bukowskiej nr 248, 250, 252 i 254, cztery budynki gospodarcze (tylne) wraz z otaczającym je terenem i ceglany ogrodzeniem, które należą do zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego (oraz kolonii domów) Edwardowo, wpisanego indywidualnie do rejestru zabytków pod nr 833/Wlkp/A decyzją z dnia 10.03.2011 r.

Przedmiotowe budynki mieszkalne należą do jednych z najciekawszych tego typu obiektów w Poznaniu³⁷. Cały obszar, który zamieszkiwali robotnicy pracujący w folwarku został otoczony ceglany murem z dwoma bramami wjazdowymi. Do każdego z domów przynależał nieduży ogródek, w którym uprawiano warzywa. Od strony ulicy Bukowskiej domy pracownicze połączono murem, w którym pierwotnie były furtki a dziś są zamurowane. Wszystkie cztery domy zachowane są w dobrym stanie i przez cały czas swego istnienia nie zmienił się wygląd ich elewacji i bryły. Budynki są parterowe z mieszkalnym poddaszem. Posiadają także piwnicę. Pokryto je dwuspadowym dachem z naczółkami i dachówką karpiówką. Materiał, który posłużył do ich zbudowania to dobrej jakości cegła. Pierwotnie w każdym z domów mogły zamieszkiwać cztery rodziny. Każdy z czworaków posiadał dwa mieszkania na poddaszu i dwa na parterze (dwa pokoje i kuchnię). Ciekawie prezentuje się ich elewacja. Od strony południowej domy zdobi ceglany, piękny portyk, który wsparty został na trzech filarach również z cegły. Filary łączy balustrada złożona z ażurowych filarków. Od strony północnej, po środku elewacji budynki posiadają cofniętą, dwuosiową część środkową. Otwory okienne zamknięto odcinkowo.

W drugim końcu terenu dawnej kolonii domów pracowników folwarku Edwardowo znajdują się cztery budynki gospodarcze, przynależące do budynków mieszkalnych. Tak jak domy są ceglane i nakryte dachem naczółkowym. Obecnie są w gorszym stanie niż domy. Przestrzeń między budynkami gospodarczymi jest zmieniona w porównaniu ze stanem pierwotnym, w wyniku budowy na tym obszarze baraków, szopek i garaży. Dawne domy pracowników folwarcznych są dziś zamieszkałe.

³⁶<https://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan-2022.html>

³⁷ Goszczyńska J., *Zespoły Folwarczne i Dworskie Ławica, Marcelin i Edwardowo*, w: *Ławica i Wola*, „Kronika Miasta Poznania”, nr 2, 2012.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym projektem mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu nie występują tereny objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, pomnika przyrody, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego.

Obszarem prawnie chronionymi na podstawie ww. ustawy, położonym najbliżej projektu planu, jest obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005 (SOO). Obszar ten został powołany w celu ochrony miejsc zimowania nietoperzy, w tym w szczególności mopka (*Barbastella barbastellus*), nocka łydkowłosego (*Myotis dasycneme*), nocka Bechsteina (*Myotis bechsteini*) oraz nocka dużego (*Myotis myotis*) – gatunków wskazanych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej³⁸. Natomiast lista przedmiotów ochrony dla tego obszaru, zgodnie z niżej wskazanym planem zadań ochronnych, została zweryfikowana i zmniejszona do dwóch gatunków – 1308 mopka (*Barbastella barbastellus*) i 1324 nocka dużego (*Myotis myotis*).

Obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” jest jednym z najważniejszych zimowisk nietoperzy w kontynentalnym regionie biogeograficznym w Polsce. Obejmuje 22 obiekty fortyfikacyjne – 19 fortów (forty główne I-IX i pośrednie Ia-Ixa oraz dawny fort Winiary – Cytadelę) oraz 3 schrony położone w obrębie Sołacza (przy ul. Mazowieckiej, przy ul. Wojska Polskiego oraz przy ul. Litewskiej - na terenie parku Sołackiego). Najbliżej projektu planu położony jest Fort VIIa zlokalizowany przy ul. Marcelińskiej.

Dla obszaru Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” zatwierdzony został plan zadań ochronnych – na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 maja 2018 r. *w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005*. W ww. planie jako zagrożenia istniejące dla zlokalizowanego najbliżej obszaru projektu planu Fortu VIIa wskazano:

- zwiększoną penetrację obiektu w związku ze wzrostem jego atrakcyjności turystycznej,
- pogorszenie warunków siedliskowych m.in. poprzez zmniejszenie powierzchni zimowiska, zmianę warunków mikroklimatycznych itp. w związku z częstym użytkowaniem Fortu,
- zatkanie otworów wylotowych wykorzystywanych przez nietoperze.

Jako zagrożenia potencjalne dla Fortu VIIa wskazano natomiast wycinkę zadrzewień stanowiących żerowiska lub trasy przelotów oraz rozsadzanie ścian obiektu.

Celem działań ochronnych dla całego obszaru „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005 jest uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, a także poprawa stanu ochrony poprzez ograniczenie niepokojenia oraz polepszenie warunków siedliskowych.

Natomiast wśród działań dotyczących ochrony czynnej dla Fortu VIIa wskazano:

- edukację ekologiczną - montaż tablicy informacyjnej,
- udrożnienie wlotów dla nietoperzy.

Również część mogących pojawiać się na tych terenach zlokalizowanych w granicach projektu planu gatunków zwierząt podlega ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*, w tym gatunki chronionych ptaków. W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt.

³⁸ Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa)

W stosunku do chronionych gatunków ptaków wprowadza się zakaz umyślnego płoszenia i niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących. Natomiast w przypadku konieczności podjęcia działań inwestycyjnych, które będą powodowały naruszenie obowiązujących zakazów, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie są one szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt, niezbędne będzie uzyskanie zezwolenia na czynności podlegające zakazom, wydawane przez właściwe organy ochrony środowiska. Należy jednak zaznaczyć, że zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania charakteryzuje się znacznym stopniem ogólności, a jego poszczególne zapisy nie mogą powtarzać ustaleń zawartych w przepisach odrębnych.

Kolejnym zagadnieniem, jakie należy zawsze uwzględnić przy projektowaniu terenów przeznaczonych pod zabudowę jest ich zabezpieczenie przed nadmiernym uszczelnianiem powierzchni ziemi. Jest to szczególnie istotne dla przeciwdziałania zaburzeniu obiegu wód w środowisku, ograniczeniu odnawialności zasobów wodnych na skutek zbyt intensywnego uszczelniania powierzchni ziemi, przyspieszenia odprowadzania wód za pośrednictwem sieci kanalizacyjnych, a także pogorszeniu warunków do zachowania i dalszego rozwoju istniejącej zieleni, zwłaszcza licznych w granicy projektu planu drzew, które w środowisku miejskim spełniają szczególnie korzystną rolę w łagodzeniu skutków zmian klimatu, stanowią miejsce życia licznych organizmów żywych i decydują o różnorodności biologicznej obszaru. Analizowany obszar projektu planu, mimo położenia w silnie zurbanizowanej części miasta, charakteryzuje się dużym udziałem zieleni wysokiej w zagospodarowaniu, zarówno w już zainwestowanej części – w otoczeniu byłego schroniska dla zwierząt czy na terenie zabytkowej kolonii domów pracowników folwarcznych, jak i w części projektowanych przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, gdzie obecnie w miejscu dawnych magazynów i składów powstaje nowe osiedle wielorodzinne. Należy zatem dołożyć wszelkich starań, aby możliwie największa część istniejącej zieleni została zachowana i podlegała ochronie.

Obecność na terenach przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy drzew o wysokiej wartości przyrodniczej, które powinny zostać zachowane i chronione ustaleniami projektu planu niesie ze sobą ryzyko ich uszkodzenia podczas trwania wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najbardziej groźnymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które wpływają negatywnie na rozwój ich korzeni³⁹. Nie wolno zatem dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. zawierającą wapno i cement. Podczas prac inwestycyjnych prowadzonych w sąsiedztwie drzew należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) – wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni. W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni. Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ww. ustawy zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 przedmiotowej ustawy, wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Na omawianym obszarze nie występują inne obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów odrębnych, tj. lasy, grunty rolne, główne zbiorniki wód podziemnych, strefy ochronne ujęć wody oraz obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, oraz obszary ciche

³⁹ Suchocka M., Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, Warszawa 2016

w aglomeracji. Obszar jest położony poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz poza terenami zagrożonymi ruchami masowymi ziemi.

Analizowany obszar posiada dostęp do podstawowych sieci infrastruktury technicznej, dlatego nie występują tu ograniczenia dla rozwoju przestrzennego, związane z brakiem dostępu do infrastruktury w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, dostarczania ciepła i wody, usuwania ścieków i odpadów, teletechniki itp. Natomiast sieci, zwłaszcza te o dużych parametrach, na ogół powodują pewne ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, wywołane koniecznością zachowania wolnych przestrzeni nad (lub pod) daną siecią lub urządzeniem technicznym. W przypadku analizowanego obszaru ograniczenia takie dotyczyć mogą: magistrali wodociągowej oraz kolektora kanalizacji sanitarnej. Szerokości stref ochronnych ustalane są przez gestorów sieci i uzależnione są głównie od rodzaju i średnicy uzbrojenia. Stosownie do wniosków ich gestorów sieci, ograniczenia polegają na zakazie lokalizacji zabudowy stałej i tymczasowej oraz zadrzewień nad sieciami i w pasach stref ochronnych niezbędnych do prawidłowego prowadzenia prac eksploatacyjnych. W przypadku kanałów kanalizacyjnych strefy te wynoszą po 2,5 m od osi przewodu w obie strony.

W przypadku analizowanego obszaru należy również zwrócić uwagę na oddziaływanie hałasu samochodowego i lotniczego (por. załącznik nr 2 i 3). Aktualnie warunki akustyczne w środowisku – w granicach praktycznie całego przedmiotowego obszaru projektu planu – są korzystne dla przebywania ludzi, choć ograniczone w północnej i północno-zachodniej części obszaru z powodu zlokalizowania tej części obszaru w granicach obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica. W zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Bukowskiej – o poziomie sięgającym maksymalnie ok. $L_{DWN} = 70$ dB znajdują się jedynie niewielkie powierzchnie zlokalizowane w obrębie istniejącego parkingu dla samochodów osobowych w bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy projektu mpzp. W tej samej lokalizacji, jednak na jeszcze mniejszej powierzchni, występują niewielkie przekroczenia hałasu samochodowego o poziomie sięgającym maksymalnie ok. $L_N = 60$ dB. Na podstawie dokumentacji *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022* można natomiast stwierdzić, że na obszar opracowania nie wpływa aktualnie hałas kolejowy, a także hałas tramwajowy. Przedmiotowy obszar projektu planu znajduje się również poza zasięgiem oddziaływania hałasu przemysłowego oraz oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

Ponadto, wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą obszaru całego miasta – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – wskazać należy problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie. Cele i działania, jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane w Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska⁴⁰.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania.

Obecnie na przedmiotowym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ławica 3” w Poznaniu, zatwierdzony uchwałą Nr XVII/189/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. Analizowany teren znajduje się w liniach rozgraniczających zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**9MN**, **10MN** i **11MN**), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**1MW**), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej (**1MW/U**,

⁴⁰ zatwierdzonym uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956)

2MW/U, 3MW/U), zabudowy usługowej (**1U, 2U**) oraz na terenie drogi publicznej oznaczonej symbolem **7KD-Dxs** (klasa drogi dojazdowej) i terenach dróg wewnętrznych oznaczonych symbolami: **1KDW, 2KDW, 3KDWxs** oraz **4KDWxs**.

Do prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przystąpiono z uwagi na wniosek ATAL S.A. dla działek nr 1/10, 1/12, 1/13, 1/14, 1/15, 1/25, 1/27, 1/9 i 2, ark. 07, obręb Ławica. Wniosek dotyczył zmiany przeznaczenia terenów z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**9MN, 10MN, 11MN**), na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną w formie willi miejskich, oraz zmiany terenów przeznaczonych pod usługi (**1U i 2U**) na tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej lub usługowej. Ponadto, wnioskodawca wnioskuje o korektę parametrów zabudowy i układu drogowego (**3KDWxs, 4KDWxs**).

4.2. Ustalenia projektu planu

Projekt planu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1 000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy dotyczące: sposobu przeznaczenia poszczególnych terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu (w tym zakazu zabudowy), ustaleń w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej oraz szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów ustalono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej, oznaczone na rysunku planu symbolami **1MW** i **2MW**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej lub zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1MW/U, 2MW/U, 3MW/U, 4MW/U** i **5MW/U**;
- teren zieleni urządzonej, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZP**;
- teren drogi publicznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-D**;
- teren drogi wewnętrznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KDW**.

W zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ustalono:

- lokalizację zabudowy zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu, z dopuszczeniem przekroczenia tych linii o nie więcej niż 2 m przez takie części i elementy budynków, jak: okapy, gzymsy, balkony, tarasy, wykusze, schody, pochylnie i dźwigi zewnętrzne, przy czym elementy te nie mogą wykraczać poza linie rozgraniczające terenów oraz nie mogą znajdować się w granicach stref zieleni izolacyjnej i stref zieleni, wskazanych na rysunku planu;
- lokalizację ciągów pieszych wskazanych orientacyjnie na rysunku planu, z dopuszczeniem ich zamiany na ciągi pieszo-rowerowe, z wyłączeniem ciągu pieszego wskazanego orientacyjnie na terenie **2MW/U**;
- dopuszczenie lokalizacji:
 - kondygnacji podziemnych na terenach zabudowy, z wyłączeniem stref zieleni izolacyjnej, wskazanych na rysunku planu,
 - sieci i obiektów infrastruktury technicznej, z zastrzeżeniem zakazu lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej,

- ciągów pieszych, pieszo-rowerowych lub rowerowych, innych niż wskazane na rysunku planu,
- dojeżdż lub dojazdów,
- plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, boisk, placów zabaw i wybiegów dla zwierząt,
- ogródków gastronomicznych,
- tablic informacyjnych,
- urządzeń budowlanych,
- toalet publicznych o wysokości nie większej niż 3,5 m i powierzchni nie większej niż 15 m² na terenie **ZP**, również poza wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy;
- zakaz lokalizacji:
 - nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej,
 - tymczasowych obiektów budowlanych, z wyjątkiem ogródków gastronomicznych i toalet publicznych o wysokości nie większej niż 3,5 m i powierzchni nie większej niż 15 m² na terenie **ZP**, również poza wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy;

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu ustala się:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- nakaz zagospodarowania zieleni wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew o chronionych planem wskazanych na rysunku planu,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu;
- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu;
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów;
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
 - zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe;
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,

- dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych,
- dla terenu **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i w budynkach:
 - dla terenów **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - dla terenów **MW/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, przy czym w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego lub zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, zapewnienie w granicach działki budowlanej dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych;
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:

- zachowanie zabytkowej kolonii domów pracowników folwarcznych, tj.: czterech budynków mieszkalnych przy ulicy Bukowskiej nr 248, 250, 252 i 254, czterech budynków gospodarczych (tylnych) wraz z otaczającym je terenem i ceglany ogrodzeniem, które należą do zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego (oraz kolonii domów) Edwardowo, wpisanego indywidualnie do rejestru zabytków pod nr 833/Wlkp/A decyzją z dnia 10.03.2011 r., wskazanego na rysunku planu;
- dopuszczenie zmiany sposobu użytkowania zgodnie z przeznaczeniem terenu **2MW/U**,
- dopuszczenie przejść w ceglany ogrodzeniu umożliwiających realizację ciągu pieszego wskazanego orientacyjnie na rysunku planu.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy, ustalono:

- zakaz lokalizacji budynków:
 - na terenach drogi publicznej i wewnętrznej oraz w strefach zieleni izolacyjnej, wskazanych na rysunku planu,
 - w strefach zieleni, wskazanych na rysunku planu, z wyjątkiem garaży podziemnych;
- uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej;
- uwzględnienie strefy bezpiecznej eksploatacji, bez zabudowy obiektami trwałymi, nawierzchnią trwałą i utwardzoną oraz bez nasadzeń drzew i krzewów, nie mniejszej niż 0,5 m od osi wojskowych teletechnicznych linii kablowych;
- uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów ograniczeń wysokości wynikających z położenia w zasięgu powierzchni ograniczających zabudowę od lotniczych urządzeń naziemnych i powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Poznań-Ławica, przy czym ograniczenie wysokości dla powierzchni ograniczających przeszkody obejmuje również umieszczone na obiektach urządzenia;
- uwzględnienie ograniczeń wynikających z obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica.

W zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych ustalono nadanie spójnego charakteru oświetleniu oraz nawierzchniom, w granicach poszczególnych terenów.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji ustalono:

- zachowanie ciągłości powiązań elementów pasa drogowego w granicach obszaru objętego planem i z zewnętrznym układem drogowym;
- na terenach dróg dopuszczenie:
 - lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów zagospodarowania pasa drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich,
 - stosowania technicznych elementów uspokojenia ruchu;
- na terenie drogi publicznej parametry zgodnie z klasyfikacją, w zakresie niedefiniowanym ustaleniami planu;
- na terenie drogi wewnętrznej oraz dla wskazanych w planie ciągów, szerokość:
 - jezdni nie mniejszą niż 4,5 m,
 - pieszo-jezdni nie mniejszą niż 5,0 m,
 - ciągów pieszo-rowerowych nie mniejszą niż 4,5 m,
 - chodników i ciągów pieszych nie mniejszą niż 2,0 m;
- dopuszczenie zmniejszenia szerokości ww. elementów:
 - w przypadku istniejących dróg i ciągów niespełniających wymagań, o których mowa w ustaleniach projektu planu,
 - w przypadku kolizji z istniejącymi elementami zagospodarowania,
 - dla jezdni i pieszo-jezdni ze względu na potrzebę uspokojenia ruchu;
- nakaz zapewnienia na działce budowlanej stanowisk postojowych dla samochodów osobowych, z uwzględnieniem pozostałych ustaleń planu.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala się:

- powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci;
- zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu;
- dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego;
- dopuszczenie lokalizacji wolno stojących stacji transformatorowych, z wyjątkiem terenów **2MW/U** i **ZP**;
- w przypadku lokalizacji wolno stojących stacji transformatorowych:
 - dopuszczenie wydzielenia działki budowlanej o powierzchni nie mniejszej niż 35 m² pod wolno stojącą stacją transformatorową,
 - powierzchnię zabudowy stacji nie większą niż 50% powierzchni działki, o której mowa powyżej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej na działce nie mniejszy niż 10% powierzchni działki budowlanej,
 - intensywność zabudowy działki nie mniejszą niż 0,1 i nie większą niż 0,5,
 - wysokość stacji nie większą niż 2,6 m,
 - dach stacji o dowolnej geometrii.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami **1MW** i **2MW** ustala się:

- lokalizację budynków mieszkalnych wielorodzinnych;
- dopuszczenie lokalizacji usług w parterach budynków mieszkalnych wielorodzinnych;
- na terenie **2MW** lokalizację zabudowy w formie willi miejskiej o powierzchni zabudowy nie większej niż 260 m²;
- powierzchnię zabudowy działki budowlanej:
 - dla terenu **1MW** nie większą niż 50%,
 - dla terenu **2MW** nie większą niż 20%;
- udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej:
 - dla terenu **1MW** nie mniejszy niż 30%,
 - dla terenu **2MW** nie mniejszy niż 35%;
- intensywność zabudowy:
 - dla terenu **1MW** nie mniejszą niż 0,5 i nie większą niż 3,0,
 - dla terenu **2MW** nie mniejszą niż 0,2 i nie większą niż 1,1;
- wysokość budynków:
 - dla terenu **1MW** nie większą niż 12,5 m i nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne,
 - dla terenu **2MW** nie większą niż 9,5 m i nie więcej niż 3 kondygnacje nadziemne, przy czym w strefie podwyższonej zabudowy nie większą niż 13 m i nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne;
- dachy płaskie;
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych, z wyłączeniem działek pod lokalizację infrastruktury technicznej:
 - dla terenu **1MW** nie mniejszą niż 8500 m²,
 - dla terenu **2MW** nie mniejszą niż 3000 m²;
- w przypadku lokalizacji usług w parterach budynków mieszkalnych wielorodzinnych zakaz lokalizacji szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży w zewnętrznej strefie obszaru ograniczonego użytkowania;
- dostęp dla samochodów do dróg publicznych, w tym zlokalizowanych poza granicą planu, poprzez drogę wewnętrzną.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami **1MW/U** i **4MW/U** ustala się:

- lokalizację budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych lub usługowych;
- powierzchnię zabudowy działki budowlanej:
 - dla terenu **1MW/U** nie większą niż 35%,
 - dla terenu **4MW/U** nie większą niż 50%;
- udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej nie mniejszy niż 30%;
- intensywność zabudowy:
 - dla terenu **1MW/U** nie mniejszą niż 0,35 i nie większą niż 2,6,
 - dla terenu **4MW/U** nie mniejszą niż 0,5 i nie większą niż 3,5;
- wysokość budynków:
 - dla terenu **1MW/U** nie większą niż 15,5 m i nie więcej niż 5 kondygnacji nadziemnych,
 - dla terenu **4MW/U** nie większą niż 12,5 m i nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne;
- dla terenu **1MW/U** sumę powierzchni całkowitej ostatniej kondygnacji dla wszystkich budynków nie większą niż łącznie 1600 m²;
- dachy płaskie;
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych, z wyłączeniem działek pod lokalizację infrastruktury technicznej;

- dla terenu **1MW/U** nie mniejszą niż 8500 m²,
- dla terenu **4MW/U** nie mniejszą niż 4000 m²;
- zakaz lokalizacji na terenie **1MW/U** szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- dostęp dla samochodów do dróg publicznych, w tym zlokalizowanych poza granicą planu:
 - dla terenu **1MW/U** bezpośrednio lub poprzez drogę wewnętrzną,
 - dla terenu **4MW/U** poprzez drogę wewnętrzną.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem **2MW/U** ustala się:

- lokalizację budynków mieszkalnych lub mieszkalno-usługowych, nawiązujących formą i zastosowanymi materiałami do charakteru zabudowy kolonii domów pracowników folwarcznych, poprzez materiały takie jak: cegła, klinkier, materiały ceramiczne;
- dopuszczenie lokalizacji funkcji usługowej w istniejących budynkach zlokalizowanych w strefie usług, wskazanej na rysunku planu;
- powierzchnię zabudowy działki budowlanej nie większą niż 20%;
- udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej nie mniejszy niż 50%;
- intensywność zabudowy nie mniejszą niż 0,2 i nie większą niż 1,0;
- wysokość zabudowy, z wyłączeniem budynków wpisanych do rejestru zabytków, nie większą niż 12 m i nie więcej niż 3 kondygnacje nadziemne, przy czym wysokość ta dotyczy bryły budynku wraz z jego elementami: klatkami schodowymi, maszynowniami dźwigów, innymi pomieszczeniami technicznymi, urządzeniami technicznymi i zewnętrznymi instalacjami, z wyłączeniem masztów odgromowych, anten i kominów, mierzoną od średniego poziomu terenu, wyznaczonego jako średnia arytmetyczna najniższego i najwyższego poziomu gruntu w stanie istniejącym przy zewnętrznych ścianach budynku, do najwyższego punktu bryły budynku wraz z jego elementami;
- wysokość budynków wpisanych do rejestru zabytków nie większą niż 10,5 m;
- dachy strome;
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych, z wyłączeniem działek pod lokalizację infrastruktury technicznej, nie mniejszą niż 12000 m²;
- zakaz lokalizacji szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży w zewnętrznej strefie obszaru ograniczonego użytkowania;
- dostęp dla samochodów do dróg publicznych, w tym zlokalizowanych poza granicą planu, bezpośrednio lub poprzez drogę wewnętrzną.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami **3MW/U** i **5MW/U** ustala się:

- lokalizację budynków mieszkalno-usługowych lub usługowych;
- lokalizację usług w parterach budynków mieszkalno-usługowych;
- w budynku mieszkalno-usługowym powierzchnię lokali użytkowych nie mniejszą niż 30% powierzchni całkowitej budynku;
- powierzchnię zabudowy działki budowlanej:
 - dla terenu **3MW/U** nie większą niż 50%,
 - dla terenu **5MW/U** nie większą niż 45%;
- udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej:
 - dla terenu **3MW/U** nie mniejszy niż 25%,
 - dla terenu **5MW/U** nie mniejszy niż 20%;
- intensywność zabudowy:
 - dla terenu **3MW/U** nie mniejszą niż 0,5 i nie większą niż 4,2;
 - dla terenu **5MW/U** nie mniejszą niż 0,45 i nie większą niż 3,2;

- wysokość budynków:
 - dla terenu **3MW/U** nie większą niż 14,5 m i nie więcej niż 4 kondygnacje nadziemne, przy czym w strefie podwyższonej zabudowy nie większą niż 32,5 m i nie więcej niż 10 kondygnacji nadziemnych;
 - dla terenu **5MW/U** nie większą niż 11,5 m i nie więcej niż 3 kondygnacje nadziemne, przy czym w strefie podwyższonej zabudowy nie większą niż 17,5 m i nie więcej niż 5 kondygnacji nadziemnych;
- dla terenu **3MW/U** ósmą, dziewiątą i dziesiątą kondygnację o powierzchni całkowitej każdej z nich nie większą niż 600 m²;
- dachy płaskie;
- powierzchnię nowo wydzielanych działek budowlanych, z wyłączeniem działek pod lokalizację infrastruktury technicznej:
 - dla terenu **3MW/U** nie mniejszą niż 7000 m²,
 - dla terenu **5MW/U** nie mniejszą niż 3000 m²;
- dostęp dla samochodów:
 - dla terenu **3MW/U** do drogi publicznej **KD-D**,
 - dla terenu **5MW/U** do dróg publicznych, w tym zlokalizowanych poza granicą planu poprzez drogę wewnętrzną.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów oznaczonych na rysunku planu symbolem **ZP** ustala się:

- lokalizację skweru lub parku;
- adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m w ramach kształtowania zieleni urządzonej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni terenu;
- dopuszczenie lokalizacji budynków usług kultury, gastronomii lub sportu i rekreacji o:
 - wysokości nie większej niż 4 m,
 - dachu płaskim,
 - powierzchni zabudowy wszystkich budynków nie większej niż łącznie 250 m²;
- dostęp dla samochodów do dróg publicznych, w tym zlokalizowanych poza granicą planu, bezpośrednio lub poprzez drogę wewnętrzną;
- zakaz lokalizacji stanowisk postojowych dla samochodów, z zastrzeżeniem, że w przypadku lokalizacji usług wymagających dostaw towarów, nakazuje się zapewnienie na działce budowlanej stanowisk do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza stanowiskami dla rowerów określonymi pozostałymi ustaleniami planu.

W zakresie parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem **KD-D** ustala się:

- drogę klasy dojazdowej;
- szerokość w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkiem planu;
- lokalizację jezdni i co najmniej jednostronnego chodnika.

W zakresie parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem **KDW** ustala się:

- szerokość w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkiem planu;
- lokalizację jezdni i co najmniej jednostronnego chodnika, z dopuszczeniem ich zamiany na pieszo-jezdnie.

W zakresie szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości, dla działek budowlanych powstałych w wyniku scalania i podziału, z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dojazdów, ustala się:

- powierzchnię nie mniejszą niż:
 - 8500 m² na terenach **1MW** i **1MW/U**,
 - 3000 m² na terenie **2MW**,
 - 12000 m² na terenie **2MW/U**,
 - 7000 m² na terenie **3MW/U**,
 - 4000 m² na terenie **4MW/U**,
 - 3000 m² na terenie **5MW/U**;
- szerokość frontu nie mniejszą niż 30 m;
- kąt położenia granic w stosunku do przyległego pasa drogowego od 70° do 110°.

Dla obszaru objętego planem ustala się stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wysokości 30%.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania z 2014 r.⁴¹ (dalej nazywanym Studium), w oparciu o które sporządzany był projekt analizowanego mpzp do etapu opiniowania i uzgadniania, obszar projektu planu znajduje się na terenie oznaczonym **MN/MW** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zabudowy wielorodzinnej niskiej, gdzie wiodącym kierunkiem przeznaczenia jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (wolno stojąca, bliźniacza, szeregowa) lub zabudowa wielorodzinna niska o charakterze „willi miejskich”; natomiast uzupełniającym kierunkiem przeznaczenia jest zabudowa usługowa towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, zieleń (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej.

Z kolei w nowym Studium uchwalonym w lipcu 2023 r.⁴² obszar projektu planu położony jest na terenach, dla których zapisano następujące kierunki przeznaczenia:

- **MW/U** – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej,
- **ZP** – teren zieleni urządzonej.

Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne analizowanego projektu mpzp są zgodne zarówno z zapisami Studium z 2014 r., jak i Studium uchwalonego w 2023 r.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Na omawianym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W przypadku odstąpienia od sporządzania i uchwalenia mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu zasady kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania omawianego terenu na określone cele oraz ustalania zasad jego zagospodarowania określone będą na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Ławica 3” w Poznaniu, zatwierdzony uchwałą Nr XVII/189/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r.

⁴¹ Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

⁴² UCHWAŁA NR LXXXVIII/1670/VIII/2023 RADY MIASTA POZNANIA Z DNIA 11 LIPCA 2023 R.

Nie prognozuje się zatem znaczących zmian jakości i stanu środowiska przyrodniczego na obszarze opracowania przedmiotowego projektu planu miejscowego oraz w jego rejonie, wynikających ze zmian dotychczasowych form zagospodarowania terenu. Przewiduje się bowiem, że niezależnie od tego, czy projektowana zmiana planu miejscowego zostanie zrealizowana czy nie, środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru nadal będzie poddawane działaniu wielu procesów naturalnych, jak i antropogenicznych. Dalsze funkcjonowanie terenów zurbanizowanych powodować będzie konieczność prowadzenia prac modernizacyjnych, remontowych czy też rozbudowy podziemnych sieci infrastruktury technicznej, co skutkować będzie dalszymi przeobrażeniami warunków gruntowych.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM, LOKALNYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów stworzonych na szczeblu **międzynarodowym oraz wspólnotowym**, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym też analizowanego projektu mpzp, zaliczyć można m.in.:

- Europejską Konwencję Krajobrazową sporządzoną we Florencji dnia 20 października 2000 r. – jej celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu – cel istotny z uwagi na planowane przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne zakładane w ustaleniach projektu mpzp. W tym zakresie istotne jest, że projekt mpzp ustala:
 - ochronę walorów krajobrazowych obszaru cennego przyrodniczo, wskazanego na rysunku planu, w tym ochronę wód powierzchniowych oraz towarzyszących im naturalnych zbiorowisk roślinnych,
 - nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
 - zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia (z określonymi w uchwale wyjątkami),
 - lokalizację rzędów drzew, wskazanych orientacyjnie na rysunku planu;
 - w strefach zieleni, wskazanych na rysunku planu zagospodarowanie terenów zielenią urządzonej, z dopuszczeniem lokalizacji plenerowych urządzeń sportowo-rekreacyjnych oraz placów zabaw,
 - zakaz lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń, takich jak nowe napowietrzne sieci infrastruktury technicznej, tymczasowe obiekty budowlane (z określonymi w uchwale wyjątkami);
- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.U.E.L.2008.152.1), stanowiącą o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzoalfapirenu, realizowany w projekcie mpzp m.in. poprzez ustalenie: dopuszczenia stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym, zapewnienie dostępu do sieci, zakazu

lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz pośrednio również poprzez wszystkie ustalenia zapewniające ochronę i kształtowanie zieleni, zwłaszcza tej wysokiej;

- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, zwana dyrektywą w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA), jej celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju. Zgodnie z tą dyrektywą wszystkie plany i programy sporządzane i przyjmowane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko, podlegają procedurze oceny wpływu na środowisko. Transpozycja dyrektywy w polskim prawodawstwie nastąpiła w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która to określa m.in. zasady i tryb w sprawach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której jednym z elementów jest właśnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana dla projektów mpzp.

Do dokumentów stworzonych na szczeblu **krajowym**, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym też analizowanego projektu mpzp, zaliczyć można m.in.:

- „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”⁴³ - dokument o charakterze strategicznym, przenoszący założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁴⁴. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym podstawę przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz formułujący zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym opisano stan wód powierzchniowych i podziemnych, określono cele środowiskowe dla jednolitych części wód i obszarów chronionych oraz wskazano zadania prowadzące do osiągnięcia dobrego stanu wód. W kontekście analizowanego projektu planu istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Potok Junikowski (kod RW600010185769⁴⁵). Zgodnie z ustaleniami II aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”⁴⁶ (IIaPGW), Potok Junikowski⁴⁷ wydzielony pośród jednolitych części wód powierzchniowych (kod JCWP – RW600010185769) jako potok lub strumień nizinny piaszczysty (PNp), jest silnie zmienioną częścią wód i prezentuje słaby potencjał ekologiczny oraz zły stan wód. Celem środowiskowym dla jego wód jest osiągnięcie do 2027 r. umiarkowanego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego. Jego wody zagrożone są niespełnieniem celów środowiskowych. Dla przedmiotowej zlewni JCWP zidentyfikowano presje znaczące mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości, jak: BIO_FIZ (presja na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (presja na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), FIZ (presja na elementy fizykochemiczne) oraz OCH (presja na obszary chronione). Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na osiągnięcie ww. celów środowiskowych nie przewiduje się wystąpienia istotnego negatywnego oddziaływania w tym zakresie. Do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanych celów. Wśród nich wymienić należy przede wszystkim następujące ustalenia:

⁴³ Dz. U. z 2023 r., poz.335

⁴⁴ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. *ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej* (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

⁴⁵ Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) – RW60001718576 (Potok Junikowski)

⁴⁶ rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. *w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. z 2023 r., poz.335),

⁴⁷ W prognozie stosuje się nazwę Strumień Junikowski zgodnie z nazewnictwem stosowanym w „Wykazie nazw wód płynących”, ksng.gugik.gov.pl

- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych,
 - dla terenu **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie,
 - nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
 - zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem,
 - na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu;
 - na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
 - w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
 - w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
 - zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020) – SPA2020 wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych. Głównym celem SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców i pobudzających wzrost gospodarczy.

Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Spośród zapisów analizowanego projektu mpzp, realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020 podobnie mają zastosowanie te zapisy, które przytoczono już powyżej w kontekście realizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Do dokumentów stworzonych na szczeblu **lokalnym**, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, w tym też analizowanego projektu mpzp, zaliczyć można m.in.:

- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku. W Programie wytypowano – w poszczególnych obszarach interwencji – cele ekologiczne wraz z kierunkami działań, które sformułowano na podstawie głównych zagrożeń środowiska rozpatrywanych w kontekście aktualnych i planowanych wymogów prawnych oraz potrzeb i możliwości realizacyjnych Miasta. W ramach poszczególnych obszarów interwencji wskazano następujące cele strategiczne (jak również kierunki interwencji polityki ekologicznej):
 - poprawa jakości powietrza i ochrona klimatu – cele: osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, rozwój gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych;
 - zagrożenie hałasem – cele: osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego (bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu), zmniejszenie hałasu komunikacyjnego w przestrzeni miejskiej;
 - pola elektromagnetyczne – cel: utrzymanie stopnia emisji pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnego poziomu;
 - gospodarowanie wodami – cel: racjonalne korzystanie z zasobów wodnych, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody;
 - gospodarka wodno-ściekowa – cel: poprawa jakości wody, rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
 - ochrona zasobów geologicznych – cele: ochrona złóż kopalin, ograniczenie presji wywieranej przez wydobywanie złóż;
 - ochrona gleb – cel: poprawa jakości gleby i ziemi;
 - gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cel: zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami;
 - zasoby przyrodnicze – cel: ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz tworzenie sieci obszarów chronionych;
 - zagrożenia poważnymi awariami – cel: zmniejszenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i awarii pochodzących z transportu;
 - edukacja ekologiczna i działania prośrodowiskowe – cel: zwiększenie świadomości ekologicznej społeczeństwa (zwiększenie świadomości o współodpowiedzialności za jakość środowiska);
 - monitoring środowiska – cel: zapewnienie stałego i rzetelnego monitoringu środowiska.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego w prognozie projektu mpzp, wśród których wskazać należy następujące ustalenia:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu;

- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu;
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów;
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
 - zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe;
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych,
 - dla terenu **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i w budynkach:
 - dla terenów **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - dla terenów **MW/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, przy czym w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego lub zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, zapewnienie w granicach działki budowlanej dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych;
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

W kontekście oceny oddziaływań na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi, rozumianej zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* jako ukształtowanie terenu, gleby, ziemia i wody gruntowe, są szczególnie istotne, powodują bowiem szereg zmian wśród pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a poza tym należą do zmian trwałych.

Antropogeniczne przeobrażenia powierzchni ziemi związane są z działaniami techniczno-inżynierskimi, a zasięg tych zmian warunkowany jest skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza przewidywanej powierzchni nowej inwestycji oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych.

W przypadku analizowanego projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu przewiduje się wystąpienie negatywnych oddziaływań na kształtowanie powierzchni ziemi o zróżnicowanym charakterze i zasięgu. Analizując prognozowany wpływ realizacji nowych inwestycji budowlanych na powierzchnię ziemi należy zwrócić szczególną uwagę na charakterystykę występujących tu gruntów, a także charakter, intensywność oraz skutki przekształceń, jakim tereny te podlegały na przestrzeni lat.

Projekt mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu przewiduje zmianę przeznaczenia i sposobu zagospodarowania znacznej części terenów, a skala tych zmian będzie duża. Negatywne oddziaływania na powierzchnię ziemi, wynikające z realizacji ustaleń projektu mpzp, związane będą z etapem realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych, prowadzonych przede wszystkim na terenach **1-5MW/U**, **1MW** i **2MW** oraz wystąpią w wyniku realizacji nowej drogi wewnętrznej (teren **KDW**), czy realizacji na terenie **ZP** budynków usług kultury, gastronomii lub sportu i rekreacji o powierzchni zabudowy nie większej niż łącznie 250 m², a także toalet publicznych o powierzchni nie większej niż 15 m².

Realizacja ww. założeń projektu mpzp wymagać będzie podjęcia szeregu działań, które pozwolą na odpowiednie przygotowanie podłoża terenu dla bezpiecznego przeprowadzenia inwestycji związanych z lokalizacją na analizowanym obszarze nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, a także zabudowy wyłącznie wielorodzinnej.

Na terenach przeznaczonych w projekcie pod lokalizację nowej zabudowy dojdzie do naruszenia wierzchnich warstw geologicznych, a także przemieszania gruntów w wyniku prowadzenia prac fundamentowych i realizacji podziemnej infrastruktury. Znaczące oddziaływania w tym zakresie nastąpią zwłaszcza w przypadku realizacji, dopuszczonych ustaleniami projektu planu, kondygnacji podziemnych.

Prace realizacyjne w okresie budowy planowanych inwestycji budowlanych spowodują zarówno trwałe i chwilowe przeobrażenia powierzchni ziemi w obrębie terenu objętego pracami ziemnymi. Ingerencja ta będzie spowodowana:

- przeprowadzeniem niezbędnych prac niwelacyjnych, polegających na usunięciu obniżeń i wyniesień terenu,
- naruszeniem powierzchni terenu, związanym z pracami ziemnymi przy wykonywaniu wykopów i wykonywaniu fundamentów budynków oraz obiektów inżynierskich,
- umieszczeniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów budowlanych, służących wzmocnieniu stabilności podłoża, wpływających na właściwości podłoża, w tym na jego przepuszczalność,
- wytworzeniem określonej ilości różnego rodzaju odpadów i ścieków w obrębie terenów inwestycji,
- ewentualnym krótkotrwałym obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, powstałym na skutek konieczności wykonania odwodnień związanych z wykonywaniem fundamentów obiektów inżynierskich (ograniczone do przestrzeni poszczególnych wykopów).

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża wystąpią również w przypadku przeprowadzenia dopuszczonych w planie robót budowlanych w zakresie sieci, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego, a biorąc pod uwagę skalę planowanych inwestycji związanych z lokalizacją nowej zabudowy, zasięg prac infrastrukturalnych będzie rozległy. Prowadzenie prac związanych z lokalizacją nowych sieci infrastruktury technicznej skutkować będzie powstaniem lokalnych przekształceń powierzchni ziemi, wynikających z konieczności dokonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów sieci infrastruktury. Umieszczenie pod powierzchnią terenu nowych, trwałych elementów, powodować może także

oddziaływania o długoterminowym charakterze, związane z umieszczeniem materiałów i elementów ograniczających przepuszczalność czy też naruszających dotychczasową strukturę gruntu. Niemniej, przewiduje się, że z uwagi na dotychczasowy stopień przekształcenia obszaru projektu planu oraz obecność licznych elementów sieci infrastruktury technicznej na analizowanym terenie, zjawisko to nie będzie odgrywało znaczącej roli w kształtowaniu powierzchni ziemi oraz zmianie warunków gruntowych w granicach całego analizowanego obszaru.

Wśród najbardziej istotnych i negatywnych zjawisk, jakie występują w konsekwencji lokalizacji nowej zabudowy, należy wskazać trwałe uszczelnienie powierzchni ziemi oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby w obrębie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie budynków. Zapewnienie optymalnych proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi, utwardzonymi a biologicznie czynnymi, zapewniającymi jednocześnie wzrost różnorodności biologicznej oraz powiązania ekologiczne będzie niezwykle trudne, a w zasadzie w przypadku tak dużej skali planowanych zmian funkcjonalno-przestrzennych raczej niemożliwe.

Opisane wyżej inwestycje kubaturowe i infrastrukturalne, przewidziane do przeprowadzenia w obszarze projektu planu będą wpływać na zmianę powierzchni ziemi oraz zmianę struktury i funkcjonowania innych elementów środowiska w sposób znaczący, trwały lub co najmniej długoterminowy. Należy jednak zauważyć, że zjawiska te są procesami niezbędnymi dla przeprowadzenia koniecznych i pożądaných przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, zaprojektowanych na omawianym obszarze.

Biorąc pod uwagę potrzebę ograniczania skali oraz zasięgu trwałych zmian w środowisku przyrodniczym, istotne są zapisy projektu planu, pozwalające na ograniczenie skali negatywnych oddziaływań. W tym zakresie istotne są zapisy planu ustalające maksymalne powierzchnie zabudowy działek budowlanych, minimalne powierzchnie biologicznie czynne, jakie muszą być zachowane na każdej działce oraz wyznaczone na rysunku planu maksymalne nieprzekraczalne lub obowiązujące linie zabudowy. Ta grupa ustaleń planistycznych pozwala na ograniczenie przestrzeni, na której dochodzi do nieodwracalnych zmian powierzchni ziemi i pozostawienie na każdej działce niezabudowanych i nieutwardzonych fragmentów terenów.

W tym zakresie dla terenów przeznaczonych pod zabudowę ustalono maksymalną powierzchnię zabudowy działek budowlanych, wynoszącą:

- dla terenu **1MW** nie większą niż 50%,
- dla terenu **2MW** nie większą niż 20%;
- dla terenu **1MW/U** nie większą niż 35%,
- dla terenu **2MW/U** nie większą niż 20%,
- dla terenu **3MW/U** nie większą niż 50%,
- dla terenu **4MW/U** nie większą niż 50%;
- dla terenu **5MW/U** nie większą niż 45%.

Ponadto, w związku z dopuszczeniem na terenie **ZP** lokalizacji budynków usług kultury, gastronomii lub sportu i rekreacji, w projekcie planu ustalono powierzchnię zabudowy wszystkich budynków nie większą niż łącznie 250 m², natomiast dla dopuszczonych do lokalizacji na terenie **ZP** toalet publicznych (również poza wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy) nie większą niż 15 m².

Analizując przytoczone powyżej parametry zabudowy można stwierdzić, że przyrost powierzchni utwardzonych w skali obszaru projektu planu będzie znaczący. Docelowo tereny przeznaczone pod zabudowę wraz z terenami komunikacyjnymi (również utwardzonymi) zajmą prawie 95% powierzchni planu.

Tym bardziej na terenach przeznaczonych do intensywnego zagospodarowania istotna będzie dbałość o zachowane powierzchnie biologicznie czynnych, które zgodnie z ustaleniem planu, powinny zostać zagospodarowane zielenią. Zapis ten jest istotny z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i podłoża, ponieważ roślinność pozwala na uniknięcie lub przynajmniej znaczne ograniczenie wymywania gruntów, a także sprzyja absorpcji części ładunków zanieczyszczeń i blokuje ich przedostawanie się do głębszych warstw gleby. Ważny będzie odpowiedni dobór gatunków roślin,

wprowadzanych na terenach nieutwardzonych, szczególnie gatunków rodzimych, odpowiadających lokalnym wymaganiom siedliskowym, co zapewni lepszy rozwój wprowadzanej zieleni i jednocześnie wpłynie pozytywnie na komfort zamieszkania i użytkowania poszczególnych terenów.

Największy udział powierzchni biologicznie czynnej utrzymany zostanie na terenie zieleni urządzonej **ZP** (min. 70% powierzchni terenu), natomiast na pozostałych terenach:

- dla terenu **1MW** nie mniej niż 30% działki budowlanej,
- dla terenu **2MW** nie mniej niż 35% działki budowlanej;
- dla terenu **1MW/U** nie mniej niż 30% działki budowlanej,
- dla terenu **2MW/U** nie mniej niż 50% działki budowlanej,
- dla terenu **3MW/U** nie mniej niż 25% działki budowlanej,
- dla terenu **4MW/U** nie mniej niż 30% działki budowlanej;
- dla terenu **5MW/U** nie mniej niż 20% działki budowlanej.

Do korzystnych z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi ustaleń analizowanego projektu należą wszystkie zapisy i rozwiązania w zakresie ochrony i kształtowania zieleni. W tym zakresie pozytywnie należy ocenić:

- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu,
- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojazdów, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojazdów,
 - zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów.

Ponadto, do działań minimalizujących negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi i środowisko gruntowo-wodne na etapie realizacyjnym poszczególnych inwestycji budowlanych zaliczyć można:

- ograniczenie do niezbędnego minimum terenów zajętych techniczną ingerencją, w tym terenu zaplecza budowy i parku maszyn, a także czasu trwania robót budowlanych,
- zapewnienie funkcjonalności systemu gospodarowania odpadami i odzyskanymi materiałami,
- zastosowanie odpowiednich odwodnień budowlanych,
- racjonalne gospodarowanie odpadami na etapie eksploatacji inwestycji nadążające za postępem robót zagospodarowywanie powierzchni terenów zdegradowanych w wyniku działalności związanej z budową i utrzymaniem urządzeń i instalacji.

Powyższe ustalenia wykraczają poza zakres merytoryczny i formalny ustaleń planów miejscowych i dotyczą już etapu realizacyjnego inwestycji budowlanej, niemniej w kontekście analizy

oddziaływać na powierzchnię ziemi wynikających z lokalizacji nowych obiektów budowlanych, stanowią istotne zagrożenia, warte przytoczenia w prognozie chociaż w ogólnym zarysie.

Podsumowując, opisane wyżej przewidywane inwestycje budowlane i infrastrukturalne będą wpływać na zmianę powierzchni ziemi oraz zmianę struktury i funkcjonowania innych elementów środowiska w sposób znaczący, trwałe lub co najmniej długoterminowy. Dlatego szczególnie istotne będzie dotrzymanie ustalonych w planie wskaźników dotyczących zachowania na każdej działce budowlanej lub terenie powierzchni biologicznie czynnej, które należy zagospodarować dodatkowo zielenią.

6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci: udokumentowanych złóż kopalin⁴⁸, czy udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁴⁹. Nie występują tu również grunty leśne⁵⁰.

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Ze względu na brak na obszarze projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu cieków i naturalnych zbiorników wodnych realizacja ustaleń planu nie spowoduje bezpośrednich oddziaływań na wody powierzchniowe.

W analizie potencjalnych oddziaływań na zasoby wód podziemnych należy wziąć pod uwagę zakres i skalę zmian funkcjonalno-przestrzennych, przewidzianych na obszarze planu, zwłaszcza na terenach przeznaczonych pod lokalizację nowej zabudowy, czyli terenach: **2MW**, **1-3MW/U** i **5MW/U**. Nowych inwestycji budowlanych spodziewać się można również na terenie **ZP**, gdzie zgodnie z zapisami projektu mpzp dopuszczono możliwość lokalizacji budynków usług kultury, gastronomii lub sportu i rekreacji o powierzchni zabudowy nie większej niż łącznie 250 m², a także toalet publicznych o powierzchni nie większej niż 15 m². W tym miejscu warto podkreślić, że nowe zainwestowanie (z wyjątkiem toalet) pojawić się może wyłącznie w obrębie niewielkiego pola inwestycyjnego wyznaczonego poprzez maksymalne nieprzekraczalne linie zabudowy na terenie **ZP**, dokładnie w miejscu istniejących dziś zabudowań dawnego schroniska dla zwierząt (a więc na terenie obecnie trwale zainwestowanym zabudową).

Prowadzenie prac budowlanych, niezbędnych do zrealizowania projektowanej zabudowy, nowej drogi wewnętrznej na terenie **KDW**, ale również robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, wymaga ingerencji w powierzchnię ziemi, w tym warunki gruntowe, a co za tym idzie, w sposób pośredni oddziałuje również na kształtowanie lokalnych warunków wodnych. Zasięg przewidywanych zmian będzie zależał od projektowanej głębokości realizacji elementów fundamentowych obiektów budowlanych i elementów infrastruktury i będzie większy tam, gdzie będą realizowane kondygnacje podziemne. Biorąc pod uwagę zakres i skalę planowanych zmian funkcjonalno-przestrzennych oraz warunki geologiczno-inżynierskie części terenów, związane z występowaniem nasypów niebudowlanych, niezbędne może być szczegółowe rozpoznanie geologiczno-inżynierskie i geotechniczne podłoża.

Realizacja dopuszczonych kondygnacji podziemnych spowoduje większe oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne, niż lokalizacja obiektów wyłącznie naziemnych, bowiem realizacja takich inwestycji wiąże się z prowadzeniem prac ziemnych na dużo większej powierzchni oraz na większej głębokości. Znaczące oddziaływania na środowisko wodne - stosunki wodne oraz jakość wód podziemnych, mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych i roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy. Budowa obiektów podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych, a zwłaszcza głębokości zalegania wód

⁴⁸ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁴⁹ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁵⁰ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

podziemnych, spowodować może zmianę reżimu ich przepływu. Dlatego w przypadku realizacji kondygnacji podziemnych niezbędne będzie wykonanie szczegółowych badań geotechnicznych i geologiczno-inżynierskich z elementami badań hydrogeologicznych. W zależności od wyników tych badań, zwłaszcza w zakresie głębokości i rodzaju wód gruntowych oraz kierunku ich przepływu, niezbędne może okazać się wskazanie metody odwodnienia terenu inwestycji, która pozwoli na utrzymanie w możliwie niezmiennym stanie warunków wodnych w rejonie inwestycji. Brak takiego odwodnienia spowodować może podniesienie się poziomu wód gruntowych (w strefie położonej przed przegrodą podziemną) oraz zmianę warunków geotechnicznych podłoża gruntowego na terenach położonych za inwestycją podziemną⁵¹.

Ponadto, oddziaływanie na jakość zasobów wodnych na etapie realizacyjnym poszczególnych inwestycji może być również wynikiem: nieodpowiedniego odprowadzania wód opadowych i roztopowych oraz ścieków z rejonu budowy oraz nieodpowiedniego prowadzenia samych prac budowlanych.

Na terenach projektowanych inwestycji niezbędne będzie odpowiednie zorganizowanie placów zaplecza budowy. Poza zaspokojeniem potrzeb socjalnych, place budowy będą służyły jako miejsca postojowe dla maszyn budowlanych i pojazdów ciężarowych. Podczas tankowania maszyn budowlanych oraz podczas ich awarii i napraw istnieje potencjalne zagrożenie występowania wycieków paliwa, olejów (szczególnie oleju hydraulicznego) i innych płynów eksploatacyjnych, które potencjalnie mogą zanieczyścić grunt i wody podziemne. W związku z powyższym, podczas realizacji należy zabezpieczyć teren budowy, a wszelkie prace budowlane wykonywać w sposób jak najmniej inwazyjny dla zachowania stosunków wodnych i jakości wód na przedmiotowych terenach. Na etapie sporządzania projektów budowlanych poszczególnych inwestycji należy przewidzieć wykonywanie prac budowlanych w taki sposób, aby ich realizacja nie stanowiła źródła uciążliwości dla zasobów wodnych w fazie budowy.

Powyższe zagadnienia i wytyczne dotyczą już etapu prowadzenia konkretnej inwestycji i całkowicie wykraczają poza zakres merytoryczny ustaleń planistycznych, niemniej warto je chociaż w ogólnym zakresie wskazać, jako zagadnienia istotne z punktu widzenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego na terenach przewidywanych w projekcie mpzp przedsięwzięć.

Podstawowym skutkiem rozwoju terenów zabudowanych, charakteryzujących się dużym udziałem powierzchni uszczelnionych, jest zmniejszenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych, ograniczenie zasilania gruntowego wód podziemnych w obrębie zlewni, zwiększenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych (np. dachów, parkingów, placów, dojazdów, dojazdów do budynków), co z kolei może powodować zwiększenie przepływów w ciekach stanowiących odbiorniki wód z opadów.

Dlatego mając na uwadze konieczność ograniczenia negatywnych oddziaływań na zasoby wodne, zwłaszcza w kontekście obecnie już obserwowanych zmian klimatu i coraz częściej obserwowanych zjawisk ekstremalnych, takich jak np. deszcze nawalne, należy dołożyć wszelkich starań aby część opadu została zagospodarowana w granicach działek budowlanych. Niezbędne jest zatem zachowanie powierzchni biologicznie czynnych, chłonnych, które będą w stanie opóźnić odpływ wód z opadu, odciążać system kanalizacji deszczowej i częściowo zredukować przepływ w przypadku opadów ekstremalnych. Należy jednocześnie podkreślić, że zachowanie powierzchni przepuszczalnych dla wód z opadów stanowi obecnie jeden z podstawowych działań planistycznych służących adaptacji do zmian klimatu w obrębie terenów zurbanizowanych, ponieważ to właśnie od rodzaju pokrycia powierzchni ziemi zależy wielkość spływu wód opadowych i roztopowych.

W tym zakresie do najważniejszych zapisów projektu planu należy zaliczyć ustalenia w zakresie wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, w tym minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych, jakie muszą być zachowane w granicach działek budowlanych lub terenów. Wielkość wymaganego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych została zróżnicowana w zależności od terenu. Największy udział powierzchni biologicznie czynnej utrzymany

⁵¹ Problem piętrzenia wód gruntowych na przykładach głębokiego posadowienia obiektów w Poznaniu, dr hab. Antoni Florakiewicz, mgr Maciej Troć, Politechnika Poznańska; Inżynieria i Budownictwo nr 7/2002

zostanie na terenie zieleni urządzonej **ZP** (min. 70% powierzchni terenu), natomiast na pozostałych terenach:

- dla terenu **1MW** nie mniej niż 30% działki budowlanej,
- dla terenu **2MW** nie mniej niż 35% działki budowlanej;
- dla terenu **1MW/U** nie mniej niż 30% działki budowlanej,
- dla terenu **2MW/U** nie mniej niż 50% działki budowlanej,
- dla terenu **3MW/U** nie mniej niż 25% działki budowlanej,
- dla terenu **4MW/U** nie mniej niż 30% działki budowlanej;
- dla terenu **5MW/U** nie mniej niż 20% działki budowlanej.

Z ekologicznego punktu widzenia za szczególnie korzystne uznaje się również rozwiązania sprzyjające możliwie maksymalnemu utrzymaniu wód opadowych i roztopowych w granicach poszczególnych terenów, a tym samym i danej zlewni⁵². W tym zakresie do projektu wprowadzono w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych ustalenie dla terenu **ZP** zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenie.

Ponadto, pozytywnie ocenia się wszystkie ustalenia projektu planu w zakresie ochrony istniejącej w granicy planu zieleni i kształtowania jej nowych elementów. Roślinność odgrywa ważną rolę w cyklu hydrologicznym terenów, pozwala na zwiększenie powierzchni chłonnej dla wód opadowych i roztopowych, a w konsekwencji również na ograniczenie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk, takich jak deszcze nawalne. Zieleń zapobiega erozji gleby, a przez to spowalnia odpływ powierzchniowy. Dodatkowo dzięki temu, że pobiera i magazynuje wilgoć, wspomaga też retencję gruntową i glebową i uczestniczy w procesie infiltracji wody opadowej do wód gruntowych. Poza tym, woda zatrzymuje się na powierzchni roślin, co pozwala w pewnym stopniu zmniejszyć wielkość opadu, który następnie albo spada na ziemię z opóźnieniem, albo wchłaniany jest częściowo przez samą roślinę albo z niej odparowuje.

W tym zakresie wymieniłem należy przede wszystkim następujące ustalenia:

- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
- wyznaczenie terenu zieleni urządzonej **ZP**,
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu,
- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:

⁵² Należy jednak pamiętać, że obowiązujące obecnie przepisy prawa uniemożliwiają wprowadzenie wyłącznego wymogu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach działek budowlanych, na których lokalizowana jest zabudowa, przy jednoczesnym dostępie do sieci kanalizacji deszczowej. Zgodnie z zapisem §28 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1065), teren, na którym będzie lokalizowany budynek powinien być wyposażony w kanalizację umożliwiającą odprowadzanie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. Natomiast wyłącznie w przypadku budynków niskich (do 12 m) lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych.

- zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
- udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
- dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
- zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów.

Biorąc pod uwagę zakres projektowanych przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, zasadne będzie też podejmowanie dodatkowych działań technicznych, pozwalających na zatrzymanie części wód opadowych na terenach i częściowe odciążenie kanalizacji deszczowej. W tym zakresie w projekcie planu wprowadzono ustalenie dopuszczenia lokalizacji obiektów i urządzeń takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne oraz dopuszczenie zastosowania nawierzchni przepuszczalnych.

Przy projektowaniu ww. rozwiązań służących lokalnej retencji należy wziąć pod uwagę warunki gruntowe panujące na analizowanych terenach, gdzie w podłożu części terenów występują nieprzepuszczalne grunty spoiste, niesprzyjające infiltracji wody w głąb podłoża.

Jak powyżej wspomniano, rozwój terenów zabudowanych nierozzerwalnie wiąże się z koniecznością rozwiązania zagadnień związanych z dostarczeniem wody do budynków (do celów bytowych lub ewentualnie związanych z prowadzoną działalnością usługową), odprowadzeniem ścieków powstających na skutek ich funkcjonowania oraz sposobem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Sposób prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na terenach przeznaczonych pod zabudowę określają przepisy odrębne. Zagadnienia związane z odprowadzaniem ścieków reguluje ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2, właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych; przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych.

Biorąc pod uwagę fakt, że tereny objęte projektem planu posiadają dostęp do sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnej, należy przyjąć, że zaopatrzenie terenów w wodę pitną odbywać się będzie wyłącznie z sieci wodociągowej, a odprowadzanie ścieków wyłącznie za pośrednictwem kanalizacji sanitarnej. Dodatkowo w ustaleniach projektu wprowadzono zapis o powiązaniu sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej.

Prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej w oparciu o sieci wodociągowe i kanalizacyjne powinna wyeliminować ryzyko powstawania zanieczyszczeń zasobów wodnych, zarówno na etapie realizacyjnym, jak i eksploatacyjnym. Zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego w związku z budową i funkcjonowaniem systemu kanalizacji sanitarnej może powstać w zasadzie głównie w sytuacji awarii sieci.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną, zwierzęta

Obszar objęty projektem mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu stanowi teren przekształcony antropogenicznie. Charakteryzuje się występowaniem wyłącznie biocenoz lądowych i stanowi obszar mało zróżnicowany siedliskowo, gdzie różnorodność gatunkowa jest niewielka. W wyniku prowadzonych na przestrzeni lat przekształceń funkcjonalnych i przestrzennych, obecnie występują tu głównie zbiorowiska o pochodzeniu antropogenicznym, cechujące się niewielkim powiązaniem roślinności rzeczywistej z potencjalną roślinnością naturalną. Z tego względu wartość przyrodnicza poszczególnych części obszaru uzależniona jest głównie od różnorodności gatunkowej i ilościowej flory i fauny, a także powierzchni dostępnych dla zwierząt pokrytych roślinnością.

Realizacja ustaleń mpzp na terenach **MW** i **MW/U**, na których przewiduje się przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne wynikające z ustaleń projektu planu, najprawdopodobniej przyczyni się do zawężenia puli gatunkowej, zarówno roślinności, jak i zwierząt, dla których obecne tereny nieużytkowane bądź istniejące nasadzenia zieleni stanowią miejsce żerowania i bytowania. Wraz z postępującym zainwestowaniem, w tym szczególnie terenów **1MW/U** i **2MW** nastąpi stopniowe przekształcenie istniejących seminaturalnych siedlisk w typowe siedliska antropogeniczne, składające się zapewne z wyspecjalizowanej grupy roślin i zwierząt, bardziej wrażliwych biocenoz, uzależnionych od funkcjonowania użytkowników terenu.

W kontekście ochrony biocenoz lądowych szczególnie istotne jest wyznaczenie terenu zieleni urządzonej **ZP**, wskazanie stref zieleni oraz stref zieleni izolacyjnej, jak również pozostałe ustalenia projektu, które pozwalają na zachowanie drzew i krzewów rosnących w granicach projektu planu. Ochrona tych nasadzeń jest istotna dla zachowania miejsc bytowania zwierząt, zachowania powiązań przyrodniczych z terenami położonymi poza planem oraz dla utrzymania różnorodności biologicznej, w tym różnorodności gatunkowej bytujących tu obecnie zwierząt.

Realizacja ustaleń mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu na terenach obecnie nieużytkowanych (obszar dawnego sadu owocowego na terenie **1MW/U**) bądź użytkowanych, ale na których przewiduje się przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne, czyli głównie na terenie **2MW** spowoduje negatywne i trwałe oddziaływania na szatę roślinną.

Z kolei tereny oznaczone w projekcie planu symbolami **1MW/U**, **3-5MN/U**, **1MW** obecnie są już w części trwale zagospodarowane, a jednocześnie ubogie pod względem przyrodniczym, stąd realizacja ustaleń planu nie spowoduje na nich istotnych, negatywnych oddziaływań na istniejącą szatę roślinną.

W wyniku realizacji projektu planu w zakresie lokalizacji nowej zabudowy dojdzie do usunięcia części istniejących drzew, krzewów i zieleni niskiej z powierzchni przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację nowych budynków oraz towarzyszącej im infrastruktury, takiej jak: dojścia, dojazdy, miejsca postojowe. Również prace budowlane prowadzone w zakresie budowy i rozbudowy niezbędnych dla nowych obiektów sieci infrastruktury technicznej spowodować mogą potencjalne negatywne oddziaływania na istniejącą szatę roślinną. Potencjalnym skutkiem realizacji powyższych przedsięwzięć może być również usunięcie lub uszkodzenie części zieleni, w tym np. drzew, na terenach bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją i wykorzystywanych na etapie ich realizacji, np. do składowania materiałów budowlanych czy do przejazdów pojazdów i maszyn budowlanych.

Długofalowym i negatywnym oddziaływaniem na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę, będzie natomiast ograniczenie powierzchni potencjalnie dostępnych dla roślinności, wynikającym z trwałego uszczelnienia części powierzchni terenów.

Projekt planu ustala również ochronę części istniejącej szaty roślinnej poprzez wyznaczenie terenu zieleni urządzonej (**ZP**), który obecnie jest zadrzewiony i posiada charakter parkowy. Poza wydzieleniem ww. terenu zieleni urządzonej, do projektu planu wprowadzono również inne ustalenia, które pozwolą zachować znaczną część istniejącej zieleni, w tym najbardziej cennej zieleni wysokiej, takie jak:

- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu,
- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,

- zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
- zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
 - zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów.

Jak już wyżej wspomniano w rozdziale 3. niniejszej prognozy, jednym z potencjalnych skutków realizacji nowych inwestycji budowlanych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zieleni, w tym zwłaszcza w otoczeniu istniejących drzew, może być ich uszkodzenie oraz pogorszenie warunków gruntowo-wodnych panujących w ich otoczeniu. Dlatego drzewa, które będą wskazane do zachowania i wkomponowania w nowe zagospodarowanie terenów, będzie trzeba zabezpieczyć odpowiednimi osłonami przed urazami mechanicznymi. W przypadku drzew charakteryzujących się rozłożystymi koronami konieczne może okazać się również ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem. Istotne będzie również prowadzenie wszelkich prac ziemnych w sposób nienaruszający systemu korzeniowego, a więc w sąsiedztwie drzew w miarę możliwości w sposób ręczny. Bardzo ważne będzie odpowiednie zabezpieczenie gruntu pod koronami drzew. W tym zakresie nie należy składować materiałów budowlanych czy też mas ziemnych z wykopów, które potencjalnie mogą zanieczyścić grunt oraz zaburzyć wymianę gazową gleby. Z tego samego względu pod drzewami nie powinny być parkowane pojazdy i maszyny budowlane. Podsumowując, w trakcie prowadzenia prac budowlanych należy zadbać o zachowanie optymalnych warunków gruntowo-wodnych panujących w sąsiedztwie drzew, a zwłaszcza w zasięgu ich korony.

Oddziaływania na świat zwierzęcy, analogicznie do wpływu na szatę roślinną, związane będą przede wszystkim ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej, usunięciem części obecnie występującej roślinności na terenach przeznaczonych pod zabudowę, co pociąga za sobą usunięcie części dotychczasowych miejsc żerowania i bytowania zwierząt.

W związku z prognozowaną zmianą charakteru części szaty roślinnej – z zieleni rozwijającej się w sposób spontaniczny w zieleń urządzoną, towarzyszącą nowej zabudowie, prognozuje się ograniczenie występowania gatunków zwierząt przystosowanych do życia na terenach o mniej intensywnym zagospodarowaniu (zadrzewione, zakrzewione, mało uczęszczane tereny) i wypieraniem ich przez gatunki synantropijne, przystosowane do życia w obrębie terenów zabudowanych, w bliskim sąsiedztwie ludzi.

Trwałe i negatywne oddziaływania na świat zwierzęcy wynikać będą zwłaszcza z realizacji nowych inwestycji budowlanych na terenie **1MW/U**, który obecnie jest częściowo niezabudowany i pokryty przez drzewa owocowe stanowiące pozostałość po dawnym sadzie oraz spontanicznie rozwijającą się zieleń, stanowiącą niewątpliwie miejsce bytowania dla zwierząt, a także na terenie **3MW/U**, który obecnie stanowi parking, czy na terenie **2MW**, na którym występują liczne zadrzewienia, z których część koliduje z planowaną lokalizacją zabudowy nowopowstającego już osiedla „Zacisze Marcelin”.

Czasowy oraz ograniczony przestrzennie niekorzystny wpływ na zwierzęta wystąpi także na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, wymagających prowadzenia intensywnych prac budowlanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Działania te wiążąc się będą z generowaniem hałasu przez silniki pracujących maszyn oraz zniszczeniem pokrywy roślinnej w obrębie części terenu (tymczasowe drogi dojazdowe), co skutkować będzie czasowym wycofywaniem się z tych terenów poszczególnych gatunków zwierząt.

Jak już wcześniej wspomniano, tereny zieleni, a także nasadzenia zieleni występujące na terenach o innym przeznaczeniu niż zieleń, mogą być miejscem bytowania dziko występujących gatunków zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym np. ptaków. Dlatego realizacja zarówno

ustaleń mpzp, jak i wszelkich innych działań musi uwzględniać zakazy, ustanowione w stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt⁵³.

Wśród zakazów wymienionych w rozporządzeniu wskazać można m.in. zakazy: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania lub chwywania, umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych, niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca. Natomiast w przypadku konieczności podjęcia działań inwestycyjnych, które będą powodowały naruszenie obowiązujących zakazów, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie są one szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt, niezbędne będzie uzyskanie zezwolenia na czynności podlegające zakazom, wydawane przez właściwe organy ochrony środowiska.

Uwzględnienie powyższych zagadnień będzie szczególnie istotne przy projektowaniu, przygotowaniu i realizacji wszelkich przedsięwzięć prowadzonych w granicach terenów, gdzie obecne zadrzewienia mogą stanowić potencjalne ostoje i siedliska dla gatunków prawnie chronionych zwierząt. Istotne jest zatem, aby realizacja przedsięwzięć nie powodowała niszczenia ich siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania dla zwierząt, a także niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, jeśli takowe zostaną stwierdzone. Dlatego prace związane z realizacją inwestycji powinny być też prowadzone poza okresem lęgowym.

W kontekście zachowania istniejących miejsc bytowania zwierząt pozytywnie należy ocenić wszystkie ustalenia projektu dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, szczegółowo opisane w pierwszej części rozdziału, dotyczącym oddziaływania na szatę roślinną.

6.5. Oddziaływanie na krajobraz

Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu planu w rejonie ulicy Leśnych Skrzątów w Poznaniu na krajobraz, należy mieć na uwadze, że analizowany obszar stanowi przykład krajobrazu kulturowego, zurbanizowanego o charakterze miejskim, podlegającego dodatkowo presji urbanistycznej. Omawiany obszar szczególnie w części centralnej i południowej przez okres ostatnich lat aż do dnia dzisiejszego podlega intensywnym przekształceniom funkcjonalno-przestrzennym, związanym z wypieraniem funkcji składowej i magazynowej (zlikwidowane dawne magazyny MTP) przez funkcję mieszkaniową wielorodzinną (realizowane już osiedle mieszkaniowe „Zacisze Marcein”), charakteryzującą się zabudową o zupełnie odmiennym układzie i parametrach, co również istotnie wpływa na zmianę krajobrazu analizowanego obszaru.

W krajobrazie obszaru projektu planu, szczególnie w jego części północnej i północno-zachodniej, wyróżnia się wysoki udział zieleni wysokiej, porastającej teren o charakterze parkowym (zlokalizowany na tyłach graniczącej z obszarem mpzp zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej), a także pas terenu przed wejściem do dawnego schroniska dla zwierząt, czy obszar dawnego sadu owocowego.

Cennym elementem krajobrazowym obszaru projektu planu jest też niewątpliwie teren zabytkowej kolonii domów pracowników folwarcznych, w którego skład wchodzi cztery budynki mieszkalne przy ulicy Bukowskiej nr 248, 250, 252 i 254, cztery budynki gospodarcze (tylne) wraz z otaczającym je terenem i ceglany ogrodzeniem, które należą do zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego (oraz kolonii domów) Edwardowo, wpisanego z uwagi na swoje walory historyczne i architektoniczne do rejestru zabytków pod nr 833/Wlkp/A decyzją z dnia 10.03.2011 r.

Projekt planu ustala lokalizację na analizowanym obszarze zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnnej (teren **2MW**) lub mieszanej – mieszkaniowo-usługowej (tereny **1-3MW/U** i **5MW/U**). Zakłada więc istotne przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne i zmianę charakteru

⁵³ Dz. U. z 2016, poz. 2183

zagospodarowania większości obszaru projektu planu, co należy uznać za racjonalny sposób wykorzystania potencjału analizowanego obszaru, który na skutek antropogenicznych przekształceń krajobrazu, wynikających z ich sposobu zagospodarowania i użytkowania, odbierany był jako mało atrakcyjny wizualnie.

Pełna realizacja ustaleń mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu spowoduje zatem trwałe zmiany w kompozycji dotychczasowego krajobrazu i znaczące oddziaływania na jego walory. Wprowadzenie do przestrzeni nowych, kubaturowych, dominujących w przestrzeni, obiektów budowlanych mieszkaniowych lub usługowych, wyższych od tych funkcjonujących w jego granicach i bezpośrednim sąsiedztwie, a także lokalizowanych zapewne w większym zagęszczeniu, wpłynie na jeszcze silniejsze zaakcentowanie w przestrzeni składowych antropogenicznych krajobrazu. Dodatkowo, projekt zakłada budowę nowej drogi wewnętrznej (teren **KDW**), której zadaniem będzie obsługa komunikacyjna powstającego już osiedla mieszkaniowego (inwestycja „Zacisze Marcelein”) zlokalizowanego na terenach oznaczonych symbolami **1MW, 2MW, 4MW/U i 5MW/U**).

Jednocześnie na etapie realizacyjnym, w wyniku organizacji placów budowy oraz prowadzenia prac budowlanych związanych z lokalizacją nowych budynków oraz realizacją nowego układu drogowego, oddziaływania na krajobraz będą negatywne. Będzie to jednak oddziaływanie krótkoterminowe.

W związku z planowanymi przekształceniami funkcjonalno-przestrzennymi do projektu planu wprowadzono ustalenia w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, których realizacja powinna ograniczać negatywne oddziaływania projektowanych zmian na walory krajobrazowe. W odniesieniu do całego obszaru projektu planu pozytywny skutek dla krajobrazu będą miały zapisy, które zakazują lokalizacji na terenach elementów zagospodarowania dysharmonizujących krajobraz, w tym nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej, a także tymczasowych obiektów budowlanych, z wyjątkiem ogródków gastronomicznych i toalet publicznych o wysokości nie większej niż 3,5 m i powierzchni nie większej niż 15 m² na terenie **ZP**, również poza wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy. Ponadto, ustalono lokalizację budynków zgodnie z maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu, z dopuszczeniem miejscowych odstępstw, które zostały jednak szczegółowo w projekcie określone.

Pozytywnie na walory krajobrazowe analizowanego obszaru oddziaływać będą wszystkie ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, a zwłaszcza te, które zapewniają ochronę istniejących terenów zieleni i istniejącego w granicach planu cennego starodrzewu, w tym:

- wyznaczenie terenu zieleni urządzonej **ZP**,
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu,
- na terenach **2MW, 2MW/U i ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,

- dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
- zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów.

W celu podniesienia walorów estetycznych całego obszaru, zapisy projektu planu ustalają również wymóg stosowania spójnych elementów zagospodarowania w zakresie oświetlenia oraz nawierzchni, w granicach poszczególnych terenów.

Podsumowując, należy stwierdzić, że docelowa realizacja ustaleń projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu spowoduje znaczące oddziaływania na krajobraz analizowanego obszaru. Ostateczna ocena wszystkich zmian funkcjonalno-przestrzennych i ich wpływu na walory krajobrazowe obszaru może być jednak bardzo zróżnicowana i w dużym stopniu będzie subiektywna, zależna od wyglądu, intensywności i rozmieszczenia nowej zabudowy, zastosowanych dla niej rozwiązań architektonicznych i materiałów wykończeniowych, standardu, jakości wykonania i dostępności przestrzeni publicznych, a także indywidualnych oczekiwań, gustów i upodobań potencjalnych odbiorców tej przestrzeni.

Należy też podkreślić, że procesy inwestycyjne będą prowadzone na terenach całkowicie antropogenicznie przekształconych i na ogół negatywnie odbieranych w przestrzeni oraz, że realizacja nowego zainwestowania zgodnie z ustaleniami projektu planu stanowić będzie kontynuację już rozpoczętego procesu inwestycyjnego (częściowo zrealizowane już osiedle „Zacisze Marcekin”) realizowanego na podstawie wyłącznie decyzji administracyjnych.

6.6. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny

Przewiduje się, iż docelowa i pełna realizacja ustaleń projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu nie spowoduje pojawienia się w granicach przedmiotowego obszaru nowych, istotnych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do znaczącego pogorszenia lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Projekt planu obejmuje teren przekształcony już antropogenicznie, na którym planowane są istotne zmiany funkcjonalno-przestrzenne. Docelowo ma tu powstać nowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz usługowa o znacznej intensywności. Wszystkie nowe budynki będą musiały mieć zapewnioną dostawę energii cieplnej, co oczywiście może powodować emisję zanieczyszczeń do powietrza. Z uwagi na to, że analizowany teren posiada dostęp do sieci gazowej, z której skorzystać może nowa zabudowa, co z ekologicznego punktu widzenia jest rozwiązaniem korzystnym, ponieważ eliminuje się w ten sposób powstanie nowej emisji na danym terenie. Natomiast w sytuacji, kiedy nowa zabudowa będzie zaopatrywana w ciepło z indywidualnych systemów grzewczych, wielkość nowej emisji będzie głównie uzależniona od zastosowanego w instalacji paliwa. W tym zakresie projekt planu ustalił zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe. Lokalizacja nowej zabudowy spowoduje również nieznaczny wzrost emisji zanieczyszczeń ze źródeł mobilnych, wynikającej z dojazdów do nowych obiektów mieszkalnych i usługowych.

Zgodnie z ustaleniami analizowanego projektu planu, nie przewiduje się również możliwości wystąpienia istotnych zagrożeń dla utrzymania jakości powietrza, wynikających z realizacji nowych elementów układu komunikacyjnego. W celu zapewnienia obsługi komunikacyjnej nowoprojektowanej zabudowy, projekt planu zakłada realizację nowej drogi wewnętrznej (teren **KDW**) oraz zachowanie istniejącej drogi publicznej klasy dojazdowej (teren **KD-D**). Ze względu na niską klasę wspomnianych dróg, przewiduje się, że odbywający się tu ruch kołowy będzie charakteryzował się niewielkim natężeniem, a poziom związanej z nim emisji zanieczyszczeń nie będzie stanowił zagrożenia dla utrzymania lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Lokalnego i ograniczonego czasowo wzrostu emisji zanieczyszczeń spodziewać się można na etapie realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych. We wspomnianym przypadku źródłami emisji będą prace ziemne, których prowadzenie związane jest z generowaniem znacznych ilości pyłu, a także prace prowadzone przy użyciu sprzętu budowlanego, napędzanego silnikami spalinowymi. Przewiduje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych w trakcie prowadzenia prac budowlanych

nie będzie miała istotnego wpływu na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię, ograniczony czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia cząstek pyłowych.

Pomimo opisanego powyżej, stosunkowo niewielkiego, ryzyka pojawienia się na analizowanym obszarze obiektów, których funkcjonowanie mogłoby wpłynąć na pogorszenie lokalnych warunków aerosanitarnych, do projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie lub wyeliminowanie niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego, jakie mogą pojawić się w wyniku realizacji jego ustaleń. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należy wprowadzenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe. Zapis ten dotyczy indywidualnych systemów grzewczych, których stosowanie dopuszczają zapisy omawianego projektu planu. Jego przestrzeganie pozwoli ograniczyć emisję zanieczyszczeń powstających w obrębie indywidualnych systemów grzewczych, w szczególności zanieczyszczeń pyłowych. Jest to szczególnie istotne z uwagi na konieczność wyeliminowania niekorzystnych z punktu widzenia ochrony środowiska i ochrony zdrowia zjawisk, związanych z przekraczaniem dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego w powietrzu.

Wprowadzenie tego rodzaju zakazu nawiązuje ponadto do ustaleń zawartych w „Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”, zatwierdzonym uchwałą Nr XXI/393/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.⁵⁴, opracowanym z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu, a zawierającym szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P.

Wśród zapisów, których realizacja w sposób pośredni wpływać będzie pozytywnie na lokalną jakość powietrza atmosferycznego wymieniłem należy również ustalenia z zakresu ochrony i kształtowania zieleni, jak:

- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
- wyznaczenie terenu zieleni urządzonej **ZP**,
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu,
- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
 - zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów.

⁵⁴ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 20.07.2020 r., poz. 5956

Zarówno dla terenu zieleni urządzonej **ZP**, jak i dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę **1MW** i **2MW**, **1-5MW/U** ustalono zachowanie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych (ich wielkości określono w rozdziale 4.2. Prognozy) oraz wprowadzono jednocześnie nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów.

Przy projektowaniu nowego zainwestowania terenów w granicach planu należy dążyć do zachowania jak największych enklaw zieleni, co będzie sprzyjać utrzymaniu lepszej jakości powietrza atmosferycznego, ponieważ obecność różnorodnej zieleni – a w szczególności roślinności wysokiej – wpływa na zmniejszenie udziału dwutlenku węgla w powietrzu atmosferycznym oraz ograniczenie zasięgu przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych.

Znaczące zmiany w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenów, jakie wprowadzane są niekiedy w efekcie realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, skutkować mogą wystąpieniem niekorzystnych oddziaływań na lokalne warunki klimatyczne. Wśród najważniejszych czynników powodujących znaczące zmiany lokalnego klimatu, wymienić można między innymi: zwiększanie zasięgu powierzchni trwale zabudowanych, zmniejszanie udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę, zmniejszanie powierzchni zadrzewionych, wprowadzanie znaczących zmian w obrębie wód powierzchniowych (pojawianie się sztucznych zbiorników wodnych, kanalizowanie dużych cieków wodnych), zwiększanie liczby źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, stosowania w instalacjach grzewczych paliw o wysokich wskaźnikach spalania, czy też projektowanie układu komunikacyjnego w sposób nieuwzględniający konieczności redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, w szczególności na terenach intensywnie zabudowanych.

W przypadku analizowanego projektu mpzp zmiany w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania dotyczyć będą znacznej jego powierzchni i najprawdopodobniej będą wpływać na kształtowanie warunków mikroklimatycznych całego analizowanego obszaru.

Wprowadzenie w granicach obszaru opracowania nowej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej, o maksymalnej wysokości (w zależności od terenu) od 9,5 m do 20,5 m przyczyni się niewątpliwie do zmiany lokalnych uwarunkowań mikroklimatycznych omawianego obszaru, jak również nie pozostanie bez wpływu na dotychczasowy przepływ mas powietrza w obrębie analizowanego obszaru. Poziomy przepływ powietrza nad obszarami miejskimi modyfikowany jest przez lokalne czynniki podłoża: rzeźbę terenu oraz szorstkość podłoża, jaką wywołują budynki i budowle rozmieszczone na obszarze miasta.⁵⁵ Zapewnienie natomiast odpowiednich warunków przewietrzania stanowi podstawowy element kształtowania stosunków klimatycznych i zdrowotnych zabudowy mieszkaniowej. W zależności od kompozycji przestrzennej osiedla (układu budynków i zieleni wysokiej) można wywołać różne warunki przewietrzania i lokalnej cyrkulacji powietrza, a zatem pożądanych stosunków bioklimatycznych i komfortu cieplnego. W związku z wspomnianą już wcześniej planowaną lokalizacją nowej, intensywnej zabudowy kubaturowej na terenach **MW** i **MW/U**, swobodne przemieszczanie się mas powietrza w rejonie opracowania projektu planu zostanie utrudnione w porównaniu do stanu obecnego.

Ponieważ wzrost temperatury podłoża zależy od intensywności zagospodarowania terenu, tj. gęstości zabudowy i wysokości budynków, a także udziału powierzchni sztucznych do naturalnych, to w związku z planowanym sposobem zagospodarowania obszaru projektu planu prognozuje się również występowanie wyższych temperatur powietrza w ciągu roku i mniejszą jego wilgotność. Będzie to bezpośrednią konsekwencją zmniejszenia porośniętych zielenią powierzchni biologicznie czynnych oraz uszczelnienia dużych powierzchni terenu.

Realizacja projektowanej zabudowy, szczególnie na terenach **1MW/U** i **2MW**, związana będzie ponadto z koniecznością usunięcia części występującej tu dotychczas roślinności wysokiej, doprowadzi do pojawienia się powierzchni trwale zabudowanych oraz spowoduje realizację na tych terenach nowych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. Dlatego też, w obliczu prognozowanego pogorszenia warunków mikroklimatu i strat w szacie roślinnej należy dołożyć zatem wszelkich starań,

⁵⁵ Klimat obszarów zurbanizowanych, Lewińska J., Zgud K., Baścik J., Wiatrak W., Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Warszawa 1990

aby nowe zainwestowanie terenów charakteryzowało się wysokim udziałem zieleni, zwłaszcza tej wysokiej, gdyż jej obecność poprawia warunki klimatyczne i aerosanitarne. Równie istotna jest minimalizacja wpływu istniejących i potencjalnych źródeł zanieczyszczenia powietrza na tym terenie. W tekście mpzp wprowadzono więc ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania roślinności i ochrony powietrza atmosferycznego (przytaczane już w niniejszym rozdziale w kontekście oddziaływania na powietrze atmosferyczne), których realizacja w sposób pośredni przyczyni się również do ograniczenia negatywnego oddziaływania realizacji planowanych zamierzeń na lokalne warunki klimatyczne.

Należy podkreślić, że obecność zieleni, zwłaszcza wysokiej, wśród terenów zabudowanych wpływa korzystnie na zmniejszenie udziału zanieczyszczeń powietrza (w tym przede wszystkim CO₂ oraz ograniczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń pyłowych), stanowiących jądra kondensacji, których zwiększona obecność wpływa z kolei na pojawianie się w granicach miasta niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Wprowadzenie wspomnianego już zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w indywidualnych systemach grzewczych (których realizacja została dopuszczona zapisami projektu mpzp) wpłynie w pewnym stopniu na wyeliminowanie możliwości pojawienia się istotnych źródeł emisji niskiej, wpływających na wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, a tym samym na niekorzystne kształtowanie lokalnego klimatu.

Dla ograniczenia niekorzystnych oddziaływań na lokalne warunki mikroklimatyczne niezwykle istotne będzie respektowanie zapisów projektu mpzp dotyczących parametrów zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenów, dla których przewiduje się wprowadzenie nowych obiektów kubaturowych. Wśród najważniejszych z nich, należy wskazać ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy działki budowlanej, ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, jaka musi zostać zachowana w granicach działki oraz ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów.

6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny

W granicach projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu ochroną akustyczną w środowisku objęto – na podstawie przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵⁶ oraz przepisów rozporządzenia w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁵⁷ – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **1MW** i **2MW** oraz tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **1-5MW/U**.

Ustalenia projektu planu dopuszczają również na terenach **MW/U** – lokalizację zabudowy zamieszkania zbiorowego lub zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także bardziej wrażliwej akustycznie zabudowy usług zdrowia, tj. domów opieki lub szpitali, która również została objęta ochroną akustyczną w środowisku.

Projekt planu nie obejmuje natomiast ochroną akustyczną w środowisku terenu zieleni urządzonej **ZP**. Niemniej, teren ten dzięki swojemu położeniu w cieniu akustycznym ekranu akustycznego (zainstalowanego od strony południowej ul. Bukowskiej), ma zapewniony wysoki komfort akustyczny w środowisku, podobnie jak zlokalizowane wzdłuż północnej granicy projektu planu tereny **1MW/U**, **2MW/U** oraz zachodni fragment terenu **3MW/U**.

W związku z powyższym, w projekcie planu – w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku (§ 5 pkt 10) – ustalono zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i w budynkach: na terenach **MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, na terenach **MW/U** – jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, przy czym w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego lub zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, ustalono zapewnienie w granicach działki budowlanej dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy

⁵⁶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity z późn. zm.)

⁵⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach.

Na podstawie obowiązującego rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁵⁸, wymagany w środowisku maksymalny dopuszczalny długookresowy średni poziom hałasu od dróg (w tym tras tramwajowych) oraz linii kolejowych wynosi: $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB – dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, terenów mieszkaniowo-usługowych oraz terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego oraz $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB – dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej oraz terenów szpitali w miastach, odpowiednio w porze dziennie-wieczorno-nocnej i porze nocnej.

W przypadku oddziaływania akustycznego tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu na tereny i obiekty ustalone w projekcie planu, wymagające ochrony akustycznej w środowisku, dopuszczalne są następujące wartości wskaźników: $L_{DWN}^* = 55$ dB i $L_N^* = 45$ dB – dla pierwszej grupy terenów zabudowy jw. oraz $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB – dla drugiej grupy terenów zabudowy jw., odpowiednio w porze dziennie-wieczorno-nocnej i porze nocnej – w przedziale czasu odniesienia równym wszystkim dobom w roku oraz przedziale czasu odniesienia równym wszystkim porom nocy.

W związku ze zróżnicowaniem wymagań akustycznych w środowisku dla terenów w obszarze projektu planu, ustalono również zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych w środowisku.

Ustalenia dotyczące zasad lokalizowania na terenach zabudowy jw. dodatkowych szczególnie bardziej wrażliwych akustycznie funkcji obiektów i terenów – zostało sformułowane w nawiązaniu do przepisu art. 112 ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵⁹, który mówi, że „Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez: 1) utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego ...”. Uznano, że nie ma tu potrzeby ustalania słabszych standardów akustycznych w środowisku dla bardziej wrażliwych akustycznie funkcji usług oświaty i zdrowia (czyli na poziomie wymagań dedykowanych terenom mieszkaniowo-usługowym) i zastosowania art. 114 ust. 2 ustawy jw., który mówi, że „Jeżeli teren może być zaliczony do kilku rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1, uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałas powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu”.

Ustalenie to zapisano nie tylko w związku z potencjalnym niekorzystnym oddziaływaniem na siebie terenów i obiektów o różnych wymaganiach akustycznych w środowisku, ale także w związku z emitowaniem zakłóceń akustycznych do środowiska – np. w przypadku działalności usługowej, związanej z oddziaływaniem głównie źródeł hałasu zaliczanych do tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu (w tym źródeł związanych z obsługą tych usług czy pracą urządzeń technicznych, np. agregatów, wentylatorów itp.).

Ustalenie to oznacza również, że wymienione wyżej wrażliwe akustycznie funkcje obiektów czy rodzaje terenów, realizowane na terenach zabudowy **MW/U** mogą być na nich lokalizowane jedynie w przypadku zapewnienia odpowiednich, wymaganych dla nich standardów akustycznych w środowisku (w granicach działki budowlanej), uwzględniających również a nawet przede wszystkim zagrożenia hałasem komunikacyjnym, głównie samochodowym.

Z uwagi na uciążliwe akustycznie oddziaływanie hałasu samochodowego od ulic, które nie znalazły się w granicach projektu planu – przede wszystkim ul. Bukowskiej (na zabudowę mieszkaniowo-usługową, zlokalizowaną bezpośrednio przy ulicy na terenach **1-3MW/U**) (por. załącznik nr 2) – dopuszczono również stosowanie zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Dopuszczenie to ma zastosowanie przede wszystkim w budynkach zlokalizowanych tam gdzie poziom hałasu komunikacyjnego, głównie samochodowego w środowisku jest lub będzie wyższy niż $L_{Aeq D/N}^* = 60/50$ dB (dla wymaganych przedziałów czasu oceny), nie dając gwarancji zapewnienia

⁵⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁵⁹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity z późn. zm.)

wymaganych poziomów dźwięku wewnątrz pomieszczeń zamkniętych, zgodnie z ich przeznaczeniem, przy zastosowaniu standardowych rozwiązań budowlanych – na podstawie wymagań polskich norm stosowanych w akustyce budowlanej, przy zapewnieniu jednocześnie wymiany powietrza z otoczeniem (ale nie poprzez rozszczelnienie okien).

Stosowanie zasad akustyki architektonicznej dotyczy właściwego ze względów akustycznych rozkładu pomieszczeń w budynkach (nie tylko mieszkalnych, także biurowych, usługowych, czy wymagających szczególnej koncentracji uwagi), który uwzględnia zagrożenia akustyczne zewnętrzne i wewnętrzne w budynkach i odnosi się głównie do projektowanych, nowych budynków. Z kolei, stosowanie zasad akustyki budowlanej dotyczy wszystkich budynków wymagających ochrony akustycznej wewnątrz pomieszczeń (przy zamkniętych oknach i drzwiach), narażonych na ponadnormatywne dla wnętrz pomieszczeń oddziaływanie akustyczne z zewnątrz, także nowych – gdzie akustyka architektoniczna nie daje wystarczających efektów i wiąże się z potrzebą stosowania przegród zewnętrznych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej, w tym głównie okien i drzwi o podwyższonej izolacyjności akustycznej, przy zapewnieniu wymiany powietrza z otoczeniem (ale nie poprzez ich rozszczelnienie).

Możliwość zastosowania takiego rozwiązania daje przepis ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁶⁰, który w *Dziale V: Ochrona przed hałasem* – art. 114 pkt 4, mówi: „W przypadku zabudowy mieszkaniowej, szpitali, domów pomocy społecznej lub budynków związanych ze stałym albo czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zlokalizowanych na granicy pasa drogowego ..., ochrona przed hałasem polega na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach.”, a także przepisy rozporządzenia w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁶¹, które w *Dziale IX: Ochrona przed hałasem i drganiami* mówią jakie wymagania należy spełnić, aby zrealizować budynek blisko źródła zagrożeń akustycznych (§ 323 ÷ § 327).

Ograniczeniu narażenia mieszkańców i użytkowników terenów położonych w sąsiedztwie dróg – na niekorzystne warunki akustyczne w środowisku, tudzież eliminacji konfliktów społecznych w wyniku oddziaływania tych rodzajów hałasu komunikacyjnego – służyć będą również ustalenia sformułowane w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji – dopuszczające lokalizację elementów umożliwiających uspokojenie ruchu (w tym lokalnych zwężeń jezdni) oraz lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów zagospodarowania pasa drogowego.

Przewiduje się, że obecne zasięgi oddziaływania hałasu w granicach projektu planu, zilustrowane na załączniku nr 2 – (na podstawie dokumentacji najnowszej *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022*⁶²) – nie zmienią się znacząco w wyniku docelowego zagospodarowaniu obszaru projektu planu. W wyniku realizacji nowej zabudowy w obszarze projektu planu wzrośnie jednakże znaczenie komunikacyjne istniejącej drogi publicznej klasy dojazdowej (KD-D), która w połączeniu z nowoprojektowaną drogą wewnętrzną (KDW), podobnie jak w chwili obecnej, zapewniać będzie obsługę komunikacyjną dla nowego osiedla mieszkaniowego.

Ponadto przewiduje się, że hałas komunikacyjny – kolejowy, tramwajowy i lotniczy, związany z przelotami samolotów na lotnisko Poznań-Ławica, tudzież hałas przemysłowy – nie będą w przyszłości obejmowały granic przedmiotowego obszaru projektu planu, tak jak to ma miejsce obecnie.

Jak wspomniano już w rozdziale 2.10. niniejszej prognozy, północna i północno-zachodnia część analizowanego obszaru projektu planu znajduje się jednak w strefie objętej wewnętrzną i zewnętrzną granicą obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu (OOU), ustanowionego uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w styczniu 2012 r. w *sprawie*

⁶⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973, tekst jednolity ze zm.)

⁶¹ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065, tekst jednolity)

⁶² *Strategiczna Mapa Hałasu miasta Poznania 2022*, AKUSTIX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2022

utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu⁶³. Mimo tego, aktualne warunki akustyczne w środowisku w obszarze projektu planu nie są niekorzystne.

Natomiast eliminowaniu konfliktów w dziedzinie akustyki środowiska służyć będą zapisy sformułowane w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy, ustalające m.in. uwzględnienie ograniczeń wynikających z obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica. Ograniczenia te, będące przedmiotem treści uchwały w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu⁶⁴ (OOU), opisano szczegółowo w rozdz. 2.10 niniejszej prognozy. Z ustaleń dotyczących OOU wynika m.in. że w obszarze ograniczonego użytkowania zabrania się przeznaczania nowych terenów pod budowę szpitali, domów opieki społecznej i budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, ale w strefie zewnętrznej nie zabrania się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz zamieszkania zbiorowego.

6.8. Oddziaływanie na ludzi

Prognozuje się, iż realizacja ustaleń projektu planu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu spowoduje zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania na obecnych i przyszłych mieszkańców i użytkowników analizowanego obszaru oraz mieszkańców i użytkowników terenów sąsiednich, graniczących z przedmiotowym obszarem.

Negatywne oddziaływania na ludzi, wynikające z realizacji ustaleń projektu mpzp, związane będą z etapem realizacji poszczególnych inwestycji budowlanych, prowadzonych przede wszystkim na terenach **1-3MW/U**, **5MW/U** i **2MW** oraz wystąpią w wyniku realizacji nowej drogi wewnętrznej (teren **KDW**), czy realizacji na terenie **ZP** budynków usług kultury, gastronomii lub sportu i rekreacji o powierzchni zabudowy nie większej niż łącznie 250 m², a także toalet publicznych o powierzchni nie większej niż 15 m².

Negatywne oddziaływania polegać będą przede wszystkim na emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza, a także na utrudnieniach w ruchu, zarówno pojazdów, jak i pieszych. Dlatego na etapie sporządzania projektów budowlanych poszczególnych inwestycji należy przewidzieć wykonywanie prac budowlanych w taki sposób, aby wszelkie działania, zwłaszcza te z użyciem ciężkiego sprzętu, powodowały możliwie najmniejsze uciążliwości dla terenów położonych w otoczeniu inwestycji i ich mieszkańców bądź użytkowników. Prace powinny być prowadzone w ciągu dnia, aby nie stanowiły uciążliwości w godzinach nocnych. Należy przestrzegać zasady wyłączania silników samochodów i maszyn budowlanych w czasie przerw w pracy, maksymalnie ograniczyć czas budowy poszczególnych etapów poprzez odpowiednie zaplanowanie procesu budowlanego, stosować sprzęt w dobrym stanie technicznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych.

Oddziaływania związane z etapem realizacji poszczególnych inwestycji zaliczane są do oddziaływań krótkotrwałych, które ustaną po zakończeniu prac budowlanych. Zasięg oddziaływania powinien być ograniczony do działki budowlanej, by nie stanowił zbyt dużego dyskomfortu dla otoczenia. Niemniej, wzmożony ruch samochodowy, związany z prowadzeniem większych inwestycji budowlanych, może oddziaływać nie tylko na teren samej inwestycji, ale również na tereny położone w najbliższym sąsiedztwie, powodując utrudnienia w przemieszczaniu się mieszkańców okolicznych terenów oraz poruszaniu się ich pojazdów. Należy zatem założyć, że negatywne oddziaływania na ludzi na etapie realizacyjnym, głównie w zakresie oddziaływań akustycznych i utrudnień w ruchu, wystąpią z dużym prawdopodobieństwem. Oczekuje się jednak, że utrudnienia te będą występowały tylko w porze dziennej, umożliwiając wypoczynek nocą.

Powyższe kwestie wykraczają poza zakres merytoryczny i formalny ustaleń planów miejscowych i dotyczą już etapu realizacyjnego inwestycji budowlanej, niemniej w kontekście analizy oddziaływań

⁶³ Uchwała Nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. 2012 r., poz. 961)

⁶⁴ Uchwała Nr XVIII/302/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica w Poznaniu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012 r., poz. 961)

na ludzi, wynikających z lokalizacji nowych obiektów budowlanych, stanowią istotne zagadnienia, warte przytoczenia w prognozie chociaż w ogólnym zarysie.

W kontekście zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa obecnych i przyszłych mieszkańców oraz użytkowników analizowanego obszaru (jak i terenów sąsiednich), istotne było wprowadzenie do projektu planu zapisów wpływających na właściwą ochronę oraz zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska, a zwłaszcza powietrza i klimatu akustycznego, pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym negatywnie na zdrowie mieszkańców miasta. Z uwagi na powyższe, do analizowanego projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące między innymi: ochrony jakości powietrza atmosferycznego, ochrony i kształtowania zieleni, czy też kształtowania ładu przestrzennego.

Z uwagi na planowany rozwój terenów przeznaczonych pod zabudowę, generujących ruch samochodowy, w projekcie planu określono wskaźniki parkingowe. Ustalono minimalną liczbę miejsc do parkowania samochodów osobowych, w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową. Ponadto w przypadku lokalizacji usług wymagających dostaw towarów, wprowadzono nakaz zapewnienia na działce budowlanej miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza stanowiskami dla samochodów osobowych.

Wzrost intensywności zainwestowania obszaru planu, i z tego wynikający większy ruch samochodowy na etapie eksploatacyjnym, spowoduje również wzrost emisji hałasu komunikacyjnego samochodowego. Ponadto, jak wspomniano już w niniejszym rozdziale, projekt planu zakłada również lokalizację nowej drogi wewnętrznej (**KDW**), która zapewni dostęp dla samochodów poszczególnym terenom przeznaczonym pod zabudowę oraz umożliwią komunikację pieszą i rowerową między poszczególnymi fragmentami obszaru projektu planu. Z tego względu bardzo ważne będzie stosowanie przez zarządcę dróg działań i rozwiązań – technicznych i organizacyjnych – umożliwiających stosowne ograniczenie oraz uspokojenie ruchu samochodowego, w wyniku czego nastąpi ograniczenie emisji i propagacji hałasu samochodowego w otaczającym środowisku. Eliminowaniu zagrożeń komfortu akustycznego w środowisku służyć ustalenia projektu planu, które dopuszczają na terenach dróg publicznych lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów zagospodarowania pasa drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich, jak również stosowanie technicznych elementów uspokojenia ruchu.

Ponadto, kształtowaniu korzystnych warunków akustycznych w środowisku i w budynkach służyć będą ustalenia projektu planu ustalające: zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i w budynkach:

- dla terenów **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- dla terenów **MW/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, przy czym w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego lub zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, zapewnienie w granicach działki budowlanej dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach;

Wprowadzono również obowiązek zapewnienia wymaganych standardów akustycznych na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych. Dodatkowo w zakresie akustyki – w przypadku zagrożonych hałasem samochodowym budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi – dopuszczono stosowanie zasad akustyki architektonicznej i budowlanej.

Zapewnieniu odpowiedniego standardu życia i bezpieczeństwa mieszkańcom i użytkownikom analizowanych terenów służyć będą również ustalenia w zakresie zapewnienia wszystkim terenom dostępu do niezbędnych sieci infrastruktury technicznej. W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustalono powiązanie sieci infrastruktury technicznej

z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zachowanie ciągłości powiązań elementów infrastruktury technicznej w granicy planu oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego.

Za korzystne z punktu widzenia oddziaływania na ludzi należy uznać ustalenie zakazu lokalizacji w granicach projektu planu przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Tym samym na ww. terenach uniemożliwiono lokalizację nowych inwestycji związanych z przedsięwzięciami, których realizacja mogłaby powodować znaczące, negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego (np. powierzchni ziemi, warunków wodnych, szaty roślinnej, powietrza, klimatu akustycznego) oraz dla ludzi.

Analizowany projekt mpzp, w ramach możliwego ustawowego zakresu, zawiera ustalenia, które pozwalają na zapewnienie ochrony poszczególnych komponentów środowiska, a tym samym ich realizacja będzie również pozytywnie oddziaływać na zdrowie ludzi lub też będzie ograniczać negatywne oddziaływanie wynikające ze wzrostu intensywności zainwestowania analizowanego obszaru. Są to głównie ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania zieleni, których realizacja pozwoli jednocześnie na ograniczenie negatywnego oddziaływania prognozowanego wzrostu natężenia ruchu komunikacyjnego w granicach planu na jakość powietrza. W tym zakresie pozytywnie ocenić należy wyznaczenie w granicach projektu planu terenu zieleni urządzonej **ZP**, jak również poniższe zapisy ustalające:

- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia,
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem wskazanych na rysunku planu,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu,
- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu,
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów,
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż.

Reasumując, realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie mpzp może w pewnym stopniu niekorzystnie wpływać na mieszkańców analizowanego obszaru na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, niemniej docelowa i pełna realizacja wszystkich ustaleń projektu mpzp pozwoli na stworzenie nowego układu funkcjonalno-przestrzennego, stanowiącego przyjazne miejsce dla życia, zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców i użytkowników analizowanych terenów.

6.9. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

Ze względu na występowanie w granicach projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu elementów dziedzictwa kulturowego, niezbędne było wprowadzenie do projektu planu ustaleń zapewniających ich ochronę.

Jak wspomniano w rozdziale 2.12. prognozy, w granicach analizowanego projektu mpzp zlokalizowana jest zabytkowa kolonia domów pracowników folwarcznych, tj.: cztery budynki mieszkalne przy ulicy Bukowskiej nr 248, 250, 252 i 254, cztery budynki gospodarcze (tylne) wraz z otaczającym je terenem i ceglany ogrodzeniem, które należą do zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego (oraz kolonii domów) Edwardowo, wpisanego indywidualnie do rejestru zabytków pod nr 833/Wlkp/A decyzją z dnia 10.03.2011 r. Biorąc powyższe pod uwagę w projekcie planu ustalono zachowanie zabytkowej kolonii domów pracowników folwarcznych, czterech budynków gospodarczych (tylnych) wraz z otaczającym je terenem i ceglany ogrodzeniem. Dopuszczono natomiast zmianę sposobu użytkowania zgodnie z przeznaczeniem terenu **2MW/U**. W południowej części terenu **2MW/U** – w miejscu istniejących trzech socjalnych baraków mieszkalnych – wyznaczono za pomocą maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy nowe pole inwestycyjne, na którym zgodnie z ustaleniami dla przedmiotowego terenu możliwa jest lokalizacja budynków mieszkalnych lub mieszkalno-usługowych, nawiązujących formą i zastosowanymi materiałami do charakteru zabudowy kolonii domów pracowników folwarcznych, poprzez materiały takie jak: cegła, klinkier, materiały ceramiczne. W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu **2MW/U** ustalono również:

- powierzchnię zabudowy działki budowlanej nie większą niż 20%;
- udział powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej nie mniejszy niż 50%;
- intensywność zabudowy nie mniejszą niż 0,2 i nie większą niż 1,0;
- wysokość zabudowy, z wyłączeniem budynków wpisanych do rejestru zabytków, nie większą niż 12 m i nie więcej niż 3 kondygnacje nadziemne, przy czym wysokość ta dotyczy bryły budynku wraz z jego elementami: klatkami schodowymi, maszynowniami dźwigów, innymi pomieszczeniami technicznymi, urządzeniami technicznymi i zewnętrznymi instalacjami, z wyłączeniem masztów odgromowych, anten i kominów, mierzoną od średniego poziomu terenu, wyznaczonego jako średnia arytmetyczna najniższego i najwyższego poziomu gruntu w stanie istniejącym przy zewnętrznych ścianach budynku, do najwyższego punktu bryły budynku wraz z jego elementami;
- wysokość budynków wpisanych do rejestru zabytków nie większą niż 10,5 m;
- dachy strome.

Ponadto, w południowej części terenu **2MW/U** na rysunku projektu planu wyznaczono strefę usług obejmującą cztery zabytkowe budynki gospodarcze (tylne), w których dopuszczono lokalizację funkcji usługowej. Umożliwienie na terenie **2MW/U** nowej zabudowy o ściśle określonych parametrach i nawiązującej charakterem do zabytkowej tkanki pozwoli na rewitalizację tej cennej kulturowo ale jednocześnie bardzo zaniedbanej przestrzeni. Dodatkowo wprowadzenie możliwości lokalizacji usług w zabytkowych budynkach gospodarczych oraz dopuszczenie przejść w ceglany ogrodzeniu umożliwiających realizację ciągu pieszego wskazanego orientacyjnie na rysunku planu pozwoli również na aktywizację tej przestrzeni.

Biorąc pod uwagę ww. ustalenia projektu planu, nie przewiduje się zatem wystąpienia negatywnych oddziaływań na elementy dziedzictwa kulturowego, wynikających z realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu.

Realizacja ustaleń analizowanego projektu planu spowoduje natomiast wzrost ilości dóbr materialnych przede wszystkim na skutek lokalizacji nowej zabudowy na terenach: **1-3MW/U**, **5MW/U** i **2MW** oraz w wyniku realizacji nowej drogi wewnętrznej (teren **KDW**), czy na terenie **ZP** budynków usług kultury, gastronomii lub sportu i rekreacji o powierzchni zabudowy nie większej niż łącznie 250 m², a także toalet publicznych o powierzchni nie większej niż 15 m².

Negatywne oddziaływania na dobra materialne, istniejące już w granicy projektu, potencjalnie mogą wystąpić na etapie realizacji ustalonych lub dopuszczonych ww. inwestycji, związanych z lokalizacją nowych obiektów budowlanych. Ich wystąpienie związane będzie z koniecznością przeprowadzenia prac budowlanych, które z uwagi na planowany zakres i skalę będą wymagały wykonania wykopów ziemnych, prowadzenia większego ruchu pojazdów i maszyn budowlanych, czego potencjalnym efektem może być uszkodzenie nawierzchni w obrębie istniejących w otoczeniu dróg, uszkodzenie istniejących sieci infrastruktury technicznej, czy też zwiększenie zapylenia i hałasu na obszarach sąsiadujących z placami budowy. Niemniej, z uwagi na ich lokalny i ograniczony czasowo charakter, nie będą miały one znaczącego wpływu na dobra materialne zlokalizowane na całym analizowanym obszarze, a to, czy one w ogóle zaistnieją będzie w dużym stopniu zależało od organizacji placu budowy i standardu prowadzenia prac budowlanych.

Nie przewiduje się innych zagrożeń dla dóbr materialnych wynikających z naturalnych zagrożeń i katastrof. Analizowany obszar nie jest położony w zasięgu terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi czy też terenów zagrożonych ruchami masowymi, a więc w zasięgu wystąpienia zjawisk, które mogłyby powodować negatywne oddziaływania na istniejące czy też projektowane obiekty budowlane.

6.10. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak wskazano w rozdziale 3 prognozy, na obszarze objętym projektem mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu nie występują tereny objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Natomiast obszarem prawnie chronionym położonym najbliżej projektu planu jest obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005 (SOO) i wchodzący w jego skład Fort VIIa zlokalizowany przy ul. Marcelesińskiej.

Działania ochronne i zakazy ustalone dla ww. formy ochrony dotyczą działań podejmowanych w granicach samych obiektów fortyfikacyjnych. Mając na uwadze cele ochrony, działania ochronne oraz zakazy ustalone dla obszaru chronionego i jego poszczególnych obiektów, szczegółowo wskazane w rozdziale 3 prognozy, zakłada się, że realizacja ustaleń przedmiotowego projektu mpzp nie będzie powodować znaczących, negatywnych oddziaływań na ww. formy ochrony przyrody.

W kontekście oddziaływań na obszary chronione należy również wspomnieć o występowaniu w granicach projektu planu (lub wysokim prawdopodobieństwie występowania) chronionych gatunków zwierząt w rozumieniu ustawy *o ochronie przyrody* oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*, w tym zwłaszcza gatunków ptaków i płazów, o których była mowa w rozdziale 2.8. prognozy. Z uwagi na powyższe, realizacja zarówno ustaleń mpzp, jak i wszelkich innych działań inwestycyjnych musi uwzględniać zakazy, ustanowione w stosunku do zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną (ściśle lub częściową) w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*.

Podstawowymi aktami prawnymi w kwestii ochrony gatunkowej jest ustawa o ochronie przyrody, której zapisy zostały uszczegółowione zapisami rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. W §6 rozporządzenia wskazano liczne zakazy, w tym m.in.: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania i chwytania, umyślnego niszczenia form rozwojowych, transportu, chowu, zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania ich okazów, niszczenia siedlisk oraz ostoi, będących obszarem ich rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji i żerowania, niszczenia, usuwania oraz uszkodzania zimowisk i innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, zbywania, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, umyślnego płoszenia lub niepokojenia, a także fotografowania, filmowania oraz obserwacji, mogących powodować ich płoszenie i niepokojenie. W stosunku do chronionych gatunków ptaków wprowadza się zakaz umyślnego płoszenia i niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

Powyższe zakazy należy respektować zarówno podczas realizacji ustaleń mpzp, jak i wszelkich innych działań prowadzonych na obszarze bytowania chronionego gatunku. Natomiast w przypadku

konieczności podjęcia działań inwestycyjnych, które będą powodowały naruszenie obowiązujących zakazów, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie są one szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków zwierząt, niezbędne będzie uzyskanie zezwolenia na czynności podlegające zakazom, wydawane przez właściwe organy ochrony środowiska (RDOŚ) w trybie art. 56 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody.

6.11. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego planu miejscowego nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Skutki realizacji postanowień analizowanego mpzp podlegać będą bieżącym pomiarom, ocenom oraz analizom wpływu na środowisko wielu czynników, prowadzonym m.in. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez zobligowane do tego instytucje i służby. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu), Państwowy Instytut Geologiczny, Prezydent Miasta Poznania (pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego), prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

Zakres i częstotliwość monitoringu obejmującego pomiary stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, badania poszczególnych wskaźników zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, a także pomiary poziomów hałasu na terenach zlokalizowanych na analizowanym obszarze, będą zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą natomiast zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach⁶⁵, a także specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska. Stosowanie właściwych metodyk prowadzenia badań i pomiarów jest niezwykle istotne ze względu na ograniczenie możliwości wystąpienia błędów w ostatecznej ocenie jakości poszczególnych komponentów środowiska. Z uwagi na różnorodność zagadnień dotyczących metody i wymogów jakie wskazane są w przypadku prowadzenia monitoringu poszczególnych komponentów środowiska, w niniejszym opracowaniu nie przytoczono ich brzmienia.

Ponadto, w kontekście ustaleń omawianego w prognozie projektu planu, szczególnie istotne będzie monitorowanie sposobu realizacji ustaleń mpzp, dotyczących następujących zagadnień:

- utrzymania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działek budowlanych lub terenów, a także zachowania określonych wskaźników zabudowy na terenach,

⁶⁵ w tym m.in. w Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2021 poz. 1576) i rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 Nr 288, poz.1697)

na których dopuszczono jej realizację – realizowane na etapie wydawania decyzji pozwoleń na budowę,

- zapewnienia optymalnych warunków gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi,
- zapewnienia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach wymagających ochrony akustycznej
- realizowane zgodnie z częstotliwością sporządzania standardowej mapy hałasu dla miasta, jeśli będą wykonane dla ulic, zlokalizowanych w granicach projektu planu.

Należy jednocześnie zauważyć, iż zakres i częstotliwość prowadzonego monitoringu powinien być dostosowany do stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych ustaleń projektu mpzp, dotyczących lokalizacji nowych inwestycji (budowlanych, infrastrukturalnych itd.).

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Możliwość wprowadzenia odmiennego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w zasięgu granic projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu została znacząco ograniczona z uwagi na zapisy obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”, które określa kierunki przeznaczenia terenów znajdujących się na przedmiotowym obszarze.

Ponadto na analizowanym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ławica 3” w Poznaniu⁶⁶, stanowiący alternatywę dla analizowanego projektu planu. W związku z powyższym zasady kształtowania polityki przestrzennej i postępowania w sprawach przeznaczania terenów określone są na podstawie ustaleń obowiązującego obecnie mpzp, które zapewnią również skuteczną ochronę środowiska przyrodniczego.

9. STRESZCZENIE I WNIOSKI

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu. Sporządzenie planu miejscowego wywołane zostało uchwałą Nr XXIII/426/VIII/2020 Rady Miasta Poznania z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu.

Obszar objęty planem miejscowym położony jest w zachodniej części miasta Poznania, w rejonie ulic Leśnych Skrzatów, Bukowskiej i Jana Brzechwy w Poznaniu. Powierzchnia projektu planu wynosi ok. 14,5 ha. Obecnie na przedmiotowym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ławica 3” w Poznaniu⁶⁷.

W północnej części projektu – w rejonie skrzyżowania ul. Bukowskiej z ul. Leśnych Skrzatów (położonych poza granicą opracowania) – znajduje się ogrodzony gruntowy parking dla samochodów osobowych funkcjonujący na potrzeby pobliskiego lotniska Poznań-Ławica. Z terenem parkingu poprzez drogę dojazdową graniczy, bezpośrednio zlokalizowany po jej przeciwnej stronie, teren zabytkowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – czworaki dawnego folwarku Edwardowo wraz z zabudowaniami gospodarczymi, otoczony zabytkowym ceglany murem, czyli dawna kolonia domów należących do pracowników folwarcznych. Na terenie tym znajdują się również trzy socjalne baraki mieszkalne.

Dalej w kierunku zachodnim znajduje się teren użytkowany niegdyś sadowniczo i ogrodniczo z regularnymi nasadzeniami drzew owocowych i mniej licznymi krzewami, na którym w wyniku zaprzestania wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych rozwinęła się roślinność synantropijna, natomiast część drzew owocowych straciła swój pokrój lub obumarła w wyniku chorób.

Pozostałości dawnego sadu graniczą natomiast z zabudowanym terenem dawnego schroniska dla zwierząt, które w chwili obecnej już nie funkcjonuje i zostało przeniesione do nowej lokalizacji.

⁶⁶ uchwała Nr XVII/189/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 08 listopada 2011 r. Nr 302, poz. 4844)

⁶⁷ j.w.

Od terenu dawnego schroniska aż do zlokalizowanej tuż poza zachodnią granicą projektu planu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej rozciąga się zadrzewiony, choć zaniedbany i mocno zaśmiecony teren o charakterze parkowym.

Pozostałą część obszaru projektu planu zajmowały wyburzone i rozebrane w niedalekiej przeszłości hale magazynowe, składy i magazyny, w których miejscu powstaje obecnie nowa inwestycja mieszkaniowa – zabudowa wielorodzinna blokowa osiedla „Zacisze MarceLin”⁶⁸. Zgodnie z opisem inwestycji na stronie inwestora, I etap przewiduje realizację 6 budynków o 4 kondygnacjach nadziemnych, natomiast w etapie II powstać ma kolejne 6 budynków o 4 kondygnacjach nadziemnych. Część z budynków została już zrealizowana.

Śród terenów komunikacyjnych w granicach projektu znalazła się jedynie asfaltowa droga publiczna klasy dojazdowej, biegnąca pomiędzy wspomnianym już parkingiem a zabytkowym murem otaczającym dawną kolonię domów pracowników folwarku Edwardowo.

Obszar projektu mpzp ma zapewniony dostęp do podstawowych sieci infrastruktury technicznej, w tym do sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej, elektroenergetycznej, gazowej, telekomunikacyjnej. Śród ww. sieci przez obszar projektu przebiegają również te o wysokich parametrach, w tym magistrala wodociągowa biegnąca równoleżnikowo w północnej części obszaru opracowania równolegle do ul. Bukowskiej oraz kolektor kanalizacji sanitarnej przebiegający w drodze publicznej dojazdowej zapewniający dostęp m.in. do terenu dawnego schroniska dla zwierząt.

Obszar projektu planu położony jest poza pierścieniowo-klinowym systemem zieleni miasta Poznania, obejmującym główne doliny rzeczne, a także poza lokalnymi korytarzami ekologicznymi, kształtowanymi wzdłuż mniejszych cieków wodnych. W jego granicach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie są również położone obszarowe formy ochrony przyrody oraz pomniki przyrody.

Najbliższe otoczenie analizowanego projektu planu stanowią:

- od północy – ul. Bukowska wraz z ekranem akustycznym i drogą techniczną oraz dalej obszar parku przy dawnym dworze należącym do Folwarku Edwardowo,
- od wschodu – ul. Leśnych Skrzatów i ROD im. 1000-lecia Państwa Polskiego,
- od południa i zachodu –tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie szeregowej i bliźniaczej Osiedla Bajkowego.

W drugiej części prognozy opisano obecne zagospodarowanie analizowanego terenu. Poddano charakterystyce poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy dokonano również oceny jakości powietrza, zasobów wodnych oraz klimatu akustycznego.

Obszar projektu planu położony jest w obrębie wysoczyzny morenowej płaskiej, obejmującej dużą część zachodniego Poznania, oddzielającej dolinę Warty od równiny Sandru Junikowskiego. Stanowi on teren płaski, bez wyraźnych form morfologicznych. Położony jest na wysokości ok 85-86 m n.p.m. Rzeźba terenu nie powoduje ograniczeń w zainwestowaniu przedmiotowego obszaru.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w „Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania”⁶⁹, obszar mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu na głębokości 2-4 m p.p.t. pokrywają praktycznie w całości plejstoceny, wodnolodowcowe grunty niespoiste (seria nr 72). Wzdłuż zachodniej granicy obszaru mpzp, prawie na całej jej długości, na głębokości 2-4 m p.p.t. na stropie gruntów rodzimych występują grunty antropogeniczne – nasypy niebudowlane (seria nr 3). Na głębokości 6 m p.p.t. nadal większość obszaru opracowania pokrywają plejstoceny, wodnolodowcowe grunty niespoiste (seria 72), z wyjątkiem jego południowo-zachodniego fragmentu oraz niewielkiego skrawka terenu w rejonie istniejących zabytkowych czworaków, gdzie w budowie geologicznej występują plejstoceny lodowcowe grunty spoiste (seria 70). Na głębokości 10 m p.p.t. północny i południowo-zachodni fragment analizowanego obszaru budują plejstoceny lodowcowe

⁶⁸ <https://zaciszemarcelin.pl/inwestycja>

⁶⁹ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapy geologiczno-inżynierskie 1:10 000, Atlas Poznania – arkusz Poznań – Grunwald N-33-130-D-c-2

grunty niespoiste (seria nr 71), natomiast pozostałą część plejstocenijskie, wodnolodowcowe grunty niespoiste (seria nr 72).

Na obszarze projektu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu nie stwierdzono występowania zasobów naturalnych w postaci: udokumentowanych złóż kopalin⁷⁰, udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP)⁷¹, gruntów leśnych⁷².

Omawiany obszar mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu stanowi powierzchnię w znacznej części antropogenicznie przekształconą i zabudowaną, na której wskutek dotychczasowego użytkowania (znaczne powierzchnie utwardzone) warstwa naturalnej gleby uległa zniszczeniu. Do terenów tych zaliczyć należy fragmenty obszaru w zasięgu istniejącego zainwestowanego budowlanego. mieszczącym w przedziale 6,7 – 7,4⁷³. Zgodnie z publikowanymi informacjami, w zasięgu granic projektu mpzp nie stwierdzono występowania anomalii geochemicznych w glebach.

Obszar projektu planu w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w zlewni Potoku Junikowskiego, w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Potok Junikowski (kod PLRW60001718576) oraz w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60 (PLGW600060). Obszar projektu planu pozbawiony jest wód powierzchniowych, natomiast na terenie, na którym obecnie trwa realizacja zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej blokowej (inwestycja „Zacisze Marcelin”) znajduje się sztuczny niewielki zbiornik wodny (zbiornik przeciwpożarowy) stanowiący pozostałość po funkcjonujących tu niegdyś składach i magazynach MTP. Powołując się na informacje zawarte w „Atlasie geologiczno-inżynierskim Poznania”, pierwsze zwierciadło wód podziemnych w granicach przedmiotowego projektu planu występuje na głębokości 2-5 m p.p.t.⁷⁴

Z uwagi na całkowite, antropogeniczne przekształcenie obszaru objętego projektem mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu, jest on pozbawiony autogenicznych zbiorowisk roślinnych. Z tego względu również różnorodność gatunkowa fauny ograniczona jest głównie do gatunków przystosowanych do życia w warunkach miejskich, w sąsiedztwie terenów zabudowanych.

W obszarze projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu do źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego zaliczyć należy istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodziną ogrzewaną przez indywidualne systemy grzewcze, stanowiącą powierzchniowe źródło emisji oraz ciągi komunikacyjne zlokalizowane głównie w bezpośrednim sąsiedztwie projektu planu, stanowiące liniowe źródła zanieczyszczeń.

Zgodnie z „Oceną stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021”⁷⁵ w punkcie pomiarowo-kontrolnym Potok Junikowski-Luboń, JCWP Potok Junikowski została następująco skwalifikowana:

- w klasie elementów biologicznych – 3 (2020 r.),
- w klasie elementów fizykochemicznych – >2 (2020 r.),
- klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego – 3, umiarkowany stan ekologiczny (2020 r.),
- ocena stanu jcwp – zły stan wód (2020 r.).

Analizy jakości wód podziemnych wykonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) przez Państwowy Instytut Geologiczny. Zgodnie z podziałem obszaru dorzeczy na 172 JCWPd, obszar całego miasta Poznania zlokalizowany jest w zasięgu JCWPd nr 60 (PLGW600060). Celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu. W 2016 r. stan chemiczny wód JCWPd nr 60 został oceniony jako słaby,

⁷⁰ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web/pages/index.jsf?conversationContext=7>

⁷¹ <https://geolog.pgi.gov.pl/>

⁷² <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>

⁷³ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasieczna; Warszawa 2005

⁷⁴ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007 r. (aktualizacja 2013-2017), mapa głębokości do pierwszego zwierciadła wody podziemnej 1:10 000, Atlas Poznania – arkuszy, N-33-130-D-b-3

⁷⁵ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela, <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

natomiast stan ilościowy jako dobry. Natomiast w 2019 r. zarówno stan chemiczny, jak i stan ilościowy oceniono już jako dobry⁷⁶.

Na obszarze objętym ustaleniami projektu planu miejscowego w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu zlokalizowana jest zabytkowa kolonia domów pracowników folwarcznych, tj.: cztery budynki mieszkalne przy ulicy Bukowskiej nr 248, 250, 252 i 254, cztery budynki gospodarcze (tylne) wraz z otaczającym je terenem i ceglanym ogrodzeniem, które należą do zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego (oraz kolonii domów) Edwardowo, wpisanego indywidualnie do rejestru zabytków pod nr 833/Wlkp/A decyzją z dnia 10.03.2011 r.

Trzeci rozdział prognozy dotyczy analizy problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu.

Na obszarze objętym projektem mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu nie występują tereny objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* w formie parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obszaru Natura 2000, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, pomnika przyrody, użytku ekologicznego, czy też stanowiska dokumentacyjnego.

Obszarem prawnie chronionymi na podstawie ww. ustawy, położonym najbliżej projektu planu, jest obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu” PLH300005 (SOO), który jest jednym z najważniejszych zimowisk nietoperzy w kontynentalnym regionie biogeograficznym w Polsce. Obejmuje 22 obiekty fortyfikacyjne – 19 fortów (forty główne I-IX i pośrednie Ia-Ixa oraz dawny fort Winiary – Cytadelę) oraz 3 schrony położone w obrębie Sołacza (przy ul. Mazowieckiej, przy ul. Wojska Polskiego oraz przy ul. Litewskiej -na terenie parku Sołackiego). Najbliżej projektu planu położony jest Fort VIIa zlokalizowany przy ul. Marcelińskiej.

Na omawianym obszarze nie występują inne obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów odrębnych, tj. lasy, grunty rolne, główne zbiorniki wód podziemnych, strefy ochronne ujęć wody oraz obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, oraz obszary ciche w aglomeracji. Obszar jest położony poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz poza terenami zagrożonymi ruchami masowymi ziemi.

Analizowany obszar posiada dostęp do podstawowych sieci infrastruktury technicznej, dlatego nie występują tu ograniczenia dla rozwoju przestrzennego, związane z brakiem dostępu do infrastruktury (w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, dostarczania ciepła i wody, usuwania ścieków i odpadów, teletechniki itp.). Aktualnie warunki akustyczne w środowisku – w granicach praktycznie całego przedmiotowego obszaru projektu planu – są korzystne dla przebywania ludzi, choć ograniczone w północnej i północno-zachodniej części obszaru z powodu zlokalizowania tej części obszaru w granicach obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska Poznań-Ławica. W zasięgu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Bukowskiej – o poziomie sięgającym maksymalnie ok. $L_{DWN} = 70$ dB znajdują się jedynie niewielkie powierzchnie zlokalizowane w obrębie istniejącego parkingu dla samochodów osobowych w bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy projektu mpzp. W tej samej lokalizacji, jednak na jeszcze mniejszej powierzchni, występują niewielkie przekroczenia hałasu samochodowego o poziomie sięgającym maksymalnie ok. $L_N = 60$ dB. Na podstawie dokumentacji *Strategicznej Mapy Hałasu miasta Poznania 2022* można natomiast stwierdzić, że na obszar opracowania nie wpływa aktualnie hałas kolejowy, a także hałas tramwajowy. Przedmiotowy obszar projektu planu znajduje się również poza zasięgiem oddziaływania hałasu przemysłowego oraz oddziaływania tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu.

Wśród istotnych problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą całego miasta Poznania wskazać należy problemy związane z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM10 oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie. Cele i działania,

⁷⁶ <https://mjwp.gios.gov.pl/mapa/mapa,172.html>

jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza, zostały wskazane w „Programie Ochrony Powietrza dla strefy aglomeracja poznańska”.

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu oraz ich powiązania z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego planu miejscowego.

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania.

Obecnie na przedmiotowym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ławica 3” w Poznaniu, zatwierdzony uchwałą Nr XVII/189/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. Analizowany teren znajduje się w liniach rozgraniczających zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**9MN**, **10MN** i **11MN**), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**1MW**), zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej (**1MW/U**, **2MW/U**, **3MW/U**), zabudowy usługowej (**1U**, **2U**) oraz na terenie drogi publicznej oznaczonej symbolem **7KD-Dxs** (klasa drogi dojazdowej) i terenach dróg wewnętrznych oznaczonych symbolami: **1KDW**, **2KDW**, **3KDWxs** oraz **4KDWxs**.

Do prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego przystąpiono z uwagi na wniosek ATAL S.A. dla działek nr 1/10, 1/12, 1/13, 1/14, 1/15, 1/25, 1/27, 1/9 i 2, ark. 07, obręb Ławica. Wniosek dotyczył zmiany przeznaczenia terenów z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (**9MN**, **10MN**, **11MN**), na zabudowę mieszkaniową wielorodzinną w formie willi miejskich, oraz zmiany terenów przeznaczonych pod usługi (**1U** i **2U**) na tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej. Ponadto, wnioskodawca wnioskuje o korektę parametrów zabudowy i układu drogowego (**3KDWxs**, **4KDWxs**).

Projekt planu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1 000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy dotyczące: sposobu przeznaczenia poszczególnych terenów, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu (w tym zakazu zabudowy), ustaleń w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej oraz szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów ustalono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczone na rysunku planu symbolami **1MW** i **2MW**;
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone na rysunku planu symbolami: **1MW/U**, **2MW/U**, **3MW/U**, **4MW/U** i **5MW/U**;
- teren zieleni urządzonej, oznaczony na rysunku planu symbolem **ZP**;
- teren drogi publicznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KD-D**;
- teren drogi wewnętrznej, oznaczony na rysunku planu symbolem **KDW**.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu ustala się:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem przedsięwzięć dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia;
- zachowanie i uzupełnienie istniejących zadrzewień oraz zakrzewień, a w przypadku kolizji z planowaną i istniejącą infrastrukturą techniczną, układem drogowym, zagospodarowaniem lub zabudową, dopuszczenie ich przesadzenia lub usunięcia i wprowadzenia nowych nasadzeń na działce budowlanej lub w granicach planu, z wyłączeniem drzew chronionych planem wskazanych na rysunku planu,
- na terenie **1MW/U** lokalizację rzędu drzew wskazanego orientacyjnie na rysunku planu;
- na terenach **2MW**, **2MW/U** i **ZP** zachowanie drzew chronionych planem, wskazanych na rysunku planu;
- w strefach zieleni izolacyjnej wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 70% powierzchni strefy drzewami i krzewami o wysokości nie mniejszej niż 2 m, kształtowanymi jako szpalery lub pasy w formie zwartej,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 70% powierzchni strefy,
 - adaptację istniejącej zieleni o wysokości powyżej 2 m,
 - zakaz stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych dla ciągów pieszych,
 - zakaz lokalizacji ciągów pieszo-rowerowych lub rowerowych, dojeżdż, dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów;
- w strefach zieleni wskazanych na rysunku planu:
 - zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni strefy drzewami i krzewami,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 50% powierzchni strefy,
 - dopuszczenie lokalizacji plenerowych obiektów sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury oraz dojeżdż,
 - zakaz lokalizacji dojazdów oraz stanowisk postojowych dla samochodów;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, przy czym zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe;
- w zakresie retencji lub zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, z uwzględnieniem uwarunkowań gruntowo-wodnych:
 - dopuszczenie lokalizacji obiektów i urządzeń, takich jak: rowy infiltracyjne, drenaże rozsączające, rowy i niecki retencyjne, ogrody deszczowe, stawy hydrofitowe, studnie chłonne, zielone dachy i ściany, zbiorniki retencyjne,
 - dopuszczenie stosowania nawierzchni przepuszczalnych,
 - dla terenu **ZP** zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie;
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i w budynkach:
 - dla terenów **MW** jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - dla terenów **MW/U** jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, przy czym w przypadku lokalizacji zabudowy zamieszkania zbiorowego lub zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali, zapewnienie w granicach działki budowlanej dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku odpowiednio jak dla terenów zabudowy zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej lub terenów szpitali w miastach;
- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach terenów o różnych standardach akustycznych w środowisku, jak dla terenów o wyższych wymaganiach akustycznych;
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

W piątej części prognozy omówione zostały podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym, istotne z punktu widzenia ustaleń projektu planu. W tym zakresie odniesiono się do następujących dokumentów:

- Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r.,
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (Dz.U.UE.L.2008.152.1),
- Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”,
- Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020),
- Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku.

Rozdział szósty w całości poświęcono omówieniu potencjalnych oddziaływań realizacji ustaleń mpzp na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano również ustalenia projektu, których realizacja służyć będzie ochronie środowiska przyrodniczego oraz ograniczeniu negatywnego oddziaływania na środowisko.

Realizacja ustaleń mpzp powodować będzie oddziaływanie na środowisko przyrodnicze o zróżnicowanym charakterze i intensywności. Zmiany wynikające z realizacji analizowanego planu będą obserwowane długofalowo w zakresie podstawowych elementów środowiska. Do trwałych lub długoterminowych oddziaływań na środowisko zaliczono: ingerencję w rzeźbę terenu (wykopy, niwelacje terenu) i warunki gruntowo-wodne (m.in. zagęszczenie podłoża), zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych oraz pogorszenie warunków infiltracyjnych gruntu w miejscach realizacji zabudowy, dojazdów, miejsc postojowych, zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych za pośrednictwem kanalizacji deszczowej, usunięcie części istniejącej zieleni w miejscach realizacji nowej zabudowy i elementów towarzyszących zabudowie.

Realizacja ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania środowiska i przyrody pozwoli na ograniczenie skali negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie pojawią się w konsekwencji realizacji ustalonych w projekcie planu zamierzeń inwestycyjnych. Warunkiem niezbędnym dla ograniczania negatywnych skutków dla środowiska będzie jednak precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń planu miejscowego, zwłaszcza tych w zakresie ochrony środowiska oraz restrykcyjne przestrzeganie przez inwestorów przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z przepisów odrębnych, zwłaszcza w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, a także ochrony i kształtowania zieleni.

Istotnym warunkiem zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska będzie przestrzeganie zapisów określających maksymalną powierzchnię zabudowy działek budowlanych, utrzymanie, określonego w projekcie planu, minimalnego udziału powierzchni biologicznie na poszczególnych terenach oraz wprowadzanie nowej zieleni na wszystkich nieutwardzonych fragmentach terenów. Wprowadzana zieleń powinna składać się z jak największej ilości drzew i krzewów, złożonych głównie z gatunków rodzimych, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Skład gatunkowy, gęstość nasadzeń i fizjonomia zieleni powinny być dostosowane do pełnionych funkcji, zarówno środowiskotwórczych, sanitarnych, jak i estetycznych.

W siódmej części odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego w zakresie oddziaływania na środowisko, która może polegać na analizie wyników pomiarów i ocen uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Analiza wyników pomiarów, uzyskanych w ramach PMŚ, musi dotyczyć obszaru objętego danym planem miejscowym.

W części ósmej prognozy omówiono rozpatrywane na etapie sporządzania koncepcji projektu planu rozwiązania alternatywne.

Możliwość wprowadzenia odmiennego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów znajdujących się w zasięgu granic projektu mpzp w rejonie ulicy Leśnych Skrzatów w Poznaniu została znacząco ograniczona z uwagi na zapisy obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania”, które określa kierunki przeznaczenia terenów znajdujących się na przedmiotowym obszarze.

Ponadto na analizowanym obszarze obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Ławica 3” w Poznaniu⁷⁷, stanowiący alternatywę dla analizowanego projektu planu. W związku z powyższym zasady kształtowania polityki przestrzennej i postępowania w sprawach przeznaczania terenów określone są na podstawie ustaleń obowiązującego obecnie mpzp, które zapewnią również skuteczną ochronę środowiska przyrodniczego.

⁷⁷ uchwała Nr XVII/189/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 08 listopada 2011 r. Nr 302, poz. 4844)